

माहिती पुस्तिका

Prospectus

२०२० - २०२१

महाराष्ट्र शासन

विज्ञान संस्था, नागपूर

Institute of Science, Nagpur

रवीन्द्रनाथ टागोर मार्ग सिव्हील लाईन्स, नागपूर
दूरध्वनी क्रमांक प्रबंधक : ०७१२ - २५२०५७१

स्थापना : १९०९

Website : iscnagpur.ac.in E-mail : ioscnagpur@gmail.com
NAAC Re-accredited "A" Grade

राष्ट्रीय मुल्यांकन व प्रत्यायन परिषद द्वारा मानांकित "A" श्रेणी संस्था
यु.जी.सी. द्वारा संस्थेची गुणवत्ताक्षम महाविद्यालय महणून निवड

विज्ञान संस्था, नागपूर

रविन्द्रनाथ टागोर मार्ग, सिव्हील लाईन्स,
नागपूर - ४४०००९

नंक पूर्णमुल्यांकन 'A' श्रेणी प्रात्त संस्था

माहिती पुस्तिका

(२०२० - २०२१)

INSTITUTE OF SCIENCE, NAGPUR

OUR VISION

The vision of our Institute is to inculcate scientific temper among students to address global challenges by advancing the frontiers of science, by producing scientifically- trained leaders and innovators and enhancing public understanding of science.

OUR MISSION

Our mission is to bring the benefits of science to society by providing access to a rich educational experience that will motivate and enable all of our students, to seek the highest levels of intellectual achievement in the physical, chemical, mathematical and biological sciences and attain an all-round personal growth with high moral values.

OUR GOALS

- To impart updated knowledge to the students.
- To produce good citizens through value based co-curricular activities.
- To produce competent youth capable of employment/Self - employment.
- To cater local and global needs.
- Engagement and dialogue with local community and industry for sustainable and inclusive development.

विज्ञान संस्था, नागपूर

आपली संस्था - आपले वैभव

विज्ञान संस्था, नागपूर ही मध्य भारतातील सर्वात पुरातन संस्था असून महाराष्ट्रातील एक नावाजलेली संस्था आहे. विज्ञान संस्था म्हणजे त्यावेळचे सायन्स कॉलेज सन् १९०९ साली सद्याच्या कृषी महाविद्यालयाच्या इमारतीमध्ये सुरु झाले. १९२३ साली नागपूर विद्यापीठ अस्तित्वात आल्यानंतर सायन्स कॉलेजला स्वतंत्र इमारतीत हलविण्याची गरज भासू लागली. आणि म्हणूनच सद्याची भव्य वास्तु सन् १९२९ मध्ये अस्तित्वात आली.

तेहापासून सायन्स कॉलेज सतत नेत्रदीपक शैक्षणिक प्रगती करीत आहे. सन् १९५५ मध्ये संस्थेत आधीपासून अस्तित्वात असलेल्या रसायनशास्त्र, भौतिकशास्त्र, वनस्पतीशास्त्र, प्राणीशास्त्र, गणित विभागाशिवाय सांख्यिकी विभागाची भर पडली. ह्याशिवाय नंतर क्रमाक्रमाने पर्यावरणशास्त्र, इलेक्ट्रॉनिक्स, संगणकशास्त्र हेही विभाग सुरु झाले. शारीरिक शिक्षण विभागासह सद्या संस्थेत एकंदर १० विभाग सुरु आहेत.

सन् १९६९ पर्यंत सायन्स कॉलेजने शैक्षणिक क्षेत्रात दैदीप्यमान यश संपादन केले होते व त्यामुळे महाराष्ट्र सरकारने या कॉलेजला संस्थेचा दर्जा बहाल केला व सायन्स कॉलेजचे नामांतर “विज्ञान संस्था”, नागपूर असे झाले. त्यामुळे संस्थेतील स्नातकोत्तर व संशोधन कार्याला गती मिळाली.

संशोधन क्षेत्रातील विज्ञान संस्थेची कामगिरी उल्लेखनीय आहे. सुमारे ८० वर्षांपासून संस्थेत संशोधनाचे कार्य सातत्याने सुरु आहे. आमच्यासाठी ही एक अभिमानाची गोष्ट आहे की, शिक्षण व संशोधनाचे ध्येय समोर ठेवून काम करणारी विज्ञान संस्था हे एक छोटे विद्यापीठच आहे. संस्थेतील सर्व विभागांमध्ये संशोधनाचे कार्य जोमाने सुरु असते. संस्थेतील दर्जेदार शिक्षक अनेक संशोधन प्रकल्पांवर काम करीत असतात. निरनिराळ्या विभागांमार्फत राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर परिषदा भरविल्या जातात.

संस्थेत नेहमीच स्नातकपूर्व व स्नातकोत्तर वर्गाचा निकाल उत्तम असतो. त्यामुळे संस्थेत प्रवेश घेण्यासाठी विद्यार्थी नेहमीच उत्सुक असतात. येथील उच्च विद्याविभूषित शिक्षकांच्या विविध क्षेत्रातील सखोल ज्ञानाचा विद्यार्थ्यांना खूप फायदा होतो. संस्थेत ‘प्लेसमेंट सेल’ ची स्थापन केली आहे. त्या व्हारे संस्थेतील अनेक विद्यार्थ्यांची निरनिराळ्या कंपन्यांमध्ये निवड होत आहे.

संस्थेतील विद्यार्थ्यांच्या वैयक्तिक विकासाच्या दृष्टीने त्यांच्यातील सुप्त साहित्यिक व सांस्कृतिक कलागुणांना वाव मिळावा यासाठी मंच उपलब्ध करून दिले जाते. तसेच त्यांना विविध शैक्षणिक कार्यक्रम जसे प्रश्नमंजूषा, वक्तृत्व स्पर्धा, वादविवाद स्पर्धा, सर्वेत्तम विद्यार्थी इत्यादिमध्ये भाग घेण्यासाठी प्रोत्साहित केले जाते. त्याचबरोबर त्यांना भित्तीपत्रके लावण्यासाठी, चांगली व्याख्याने ऐकण्यासाठी, मोठमोठ्या प्रयोगशाळांना भेटी देण्यासाठी प्रोत्साहित केले जाते.

महिलांच्या सबलीकरणासाठी व संस्थेतील विद्यार्थीनीना आरोग्यविषयक व सुरक्षेच्या दृष्टीने योग्य सल्ला देण्यासाठी संस्थेत महिला सक्षमीकरण समिती कार्यरत आहे.

संस्थेचे एकंदर क्षेत्रफळ ५१,५२० स्क्वेअर मीटर आहे. संस्थेजवळ स्वतःची भव्य इमारत, मुलांचे वसतिगृह (दोन), मुलींचे वसतिगृह (एक) व खेळण्याकरिता विस्तीर्ण पटांगण आहे. सध्या संस्थेत जवळ-जवळ ७२० विद्यार्थी (पदवी), ३५६ विद्यार्थी (पदव्युत्तर) व ७० संशोधन विद्यार्थी एवढी क्षमता आहे.

संस्थेत ५० हजारांहून अधिक पुस्तकांचा व ग्रंथाचा संग्रह असलेले ग्रंथालय, आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या अद्यावत प्रयोगशाळा व अत्याधुनिक उपकरणांनी युक्त अशी व्यायामशाळा आहे. सर्वात महत्वाचे म्हणजे संस्थेत अतिशय अनुभवी, उच्च शिक्षित व अनेक संशोधन उपक्रमांमध्ये अग्रेसर असलेला शिक्षक वर्ग आहे.

ह्या सर्व गोष्टींची फलश्रुती म्हणून अकराव्या व बाराव्या योजनेतर्गत संस्थेची यु.जी.सी. द्वारा गुणवत्ताक्षम महाविद्यालय म्हणून निवड झालेली होती. याचे फलस्वरूप संस्थेला नँक बंगलोर या संस्थेकडून सन २०१९-२०२३ या कालावधी करिता ‘अ’ दर्जा प्रदान केलेला आहे.

From the Director's Desk

At the outset let me thank you for choosing this prestigious Institute of Science, Nagpur as your learning abode for next three to five years. It is a pleasure to introduce this Institute of great reputation to the discerning students and parents. Our Institute has got the status of "College with Potential for Excellence" & was awarded "A" grade by NAAC Bangalore in 2019. This Institute provides the students an environment that is conducive and stimulating for the pursuit of higher education. Our endeavour is to provide a much needed platform which ensures a bright career for you. With great pride, I would like you to know that the students of the Institute bagged thirteen merit positions and four gold medals, two silver medals in the 107th convocation of RTM Nagpur University held on 17 Jan 2020. Several Students have cleared NET/ SET examination with flying colours.

Not only in academics, the students of this Institute have also excelled by bagging championship in various sports, at National and International levels.

I am confident that you will enjoy your stay in the Institute and this will be the beginning of a long lasting and fruitful relationship. At the same time, I hope that you will maintain discipline and have cordial relations with all the teaching and non-teaching staff members and of course amongst all of you.

Dr. Ramdas G. Atram

Director

Institute of Science, Nagpur

About Institute.....

Institute of Science located on R.T.Road, Civil lines, Nagpur is a prestigious Institute offering Graduate, Post Graduate and Research Programmes catering to the needs of science students. This Institute originally established as Government College of Science, is a premier establishment imparting quality education since 1909 in Central India, popularly known as "Jewel in the Crown of Vidarbha". The academic environment at the Institute has provided the nation with eminent personalities like Mr. Mukul Deoras, Sir J. J. Irani, Padmashri Dr. Vikram Marwah and many others.

Our Institute takes pride in keeping pace with the latest developments in diverse areas of science by providing basic and research facilities in the field of Physics, Chemistry, Mathematics, Statistics, Botany, Zoology, Computer Science, Environmental Science and Electronics.

The seed of research was sown by the first Principal of then College of Science Mr. M. Owen. Since then, the Institute has never looked back in the field of scientific research. Almost all the teachers in the Institute are engaged in research in various branches of science. They organise and participate in various conferences, seminars and workshops at National and International levels. All the departments are engaged in major and minor projects funded by various funding agencies. During the last five years, One hundred & thirteen students have been awarded Ph.D. degree in different subjects. At present the strength of the Institute is near about 720 Undergraduate, 356 Post Graduate and 70 research students.

Unique Features :

The prominent features and facilities available in Institute are given below.

1. Infrastructure:

The Institute has a huge campus and a grand red coloured building which is widely spread in an area covering 11189.62 sq. mtr.

Classrooms/Teaching Methods :—There are large airy, spacious classrooms. Alongwith regular traditional method of teaching, modern audio-visual aids like LCD Projector and Smart Classroom with Interactive boards are used for teaching.

Library :—Institute has a very huge separate library building containing more than 50,000 books on different science subjects and large number of International and National Journals/ Periodicals, etc. Construction of new separate library building is completed with built up of 22311.86 Sq.ft.

Computer Laboratory :—Every department has a well equipped computer laboratory with sufficient number of latest configuration PC's and printing facilities. Students are given ample practical hours to substantiate their knowledge and skills.

Hostel :—There are two boys hostels and one girls hostel in the campus which cater to the lodging and boarding of outstation candidates.

Canteen :—There is a separate canteen which provides good quality food during college hours.

Internet Facility :- Internet facility is available in the library, all the departments as well as Boys and Girls Hostel.

2. Sports : For all-round development the maxim is '**sound mind in a sound body**'. To make this meaningful, the Institute has very good sports facilities. It has a spacious well maintained ground for playing various games such as Cricket, Volleyball, Kabaddi, Athletic Events, Ball Badminton, Indoor Table Tennis ,Yoga etc.

Gym :— Well equipped gymnasium is available to the students, teachers and non-teaching staff to keep them physically fit.

3. Co-curricular and Extra-curricular Activities : The Institute provides different platforms to the students to explore their talent so as to make them versatile and confident in future life. Inspite of being a scientific organisation, Institute has never lagged behind in extra-curricular activities. It has produced many eminent all-round personalities during last 110 years of its glorious existence.

A) Literary and Cultural Forum (LACF) :— The immensely popular literary and cultural forum of our Institute is an organisation of the students, for the students and by the students. It works towards bringing out the hidden talent of the students including a spirit of co-operation and co-ordination to work as a team. Every year, a body of the students is selected which organizes competitions of literary and cultural facets, hence, giving wide and varying opportunities for students to express themselves. The distinguishing competition organised by LACF is the best student competition which is held during the annual social gathering. In 2019-20 Student of the Institute brought laurels by bagging prizes at University & State level Competitions.

B) Student Representative Council (SRC) :It will be formed as per guidelines of University.

C) Career Counselling & Placement cell: The cell provides job opportunities to the students. Every year various reputed companies conduct campus interviews in the Institute.

D) N.C.C. :—In order to develop leadership qualities, discipline and spirit of patriotism amongst the students, the NCC unit is active in the Institute.

E) N.S.S. :—To inculcate the spirit of social service and acquaint the students with social life, the Institute has a unit of N.S.S.

Along with the regular degree courses, a certificate course in statistical package R is also available in the Institute.

4. Alumni Association of Science College, Nagpur

(AASCON) was established in 1989 with the objective of fulfillment of the moral obligations of the ex-students for the development of the Institute. The association has its registered office at Mumbai and has chapters at Nagpur, Pune and Delhi. Every year this association

distributes scholarships worth more than Rs. 1.60 lakhs to the meritorious students.

5 Women Development Cell : Women development cell in the Institute takes efforts for empowerment, guidance and counseling of female students.

6. ICC Committee :- Internal Complaints Committee has been established under the sexual harassment of women at work-place, (Prevention, Prohibition & Redressal) Act, of 2013 (POSH Act).

7. Regular classes by highly qualified teachers.

8. Regular monitoring of students attendance and giving feedback to parents.

9. Regular examinations for continuous evaluation of students.

10. Scholarship facility for deserving students.

11. Felicitations and awards for outstanding performers in academics, co-curricular and extra-curricular activities.

12. To make the education process more effective, Institute has a system of taking feedback from students about faculty members.

Discipline and Code of Conduct:

(i) The conduct of students in the college premises should not cause any disturbance or inconvenience to others in any manner. Students should strictly adhere to the college timings.

(ii) Students must appear for all the test examinations of the college. A fine shall be imposed for remaining absent.

Ragging in the College is strictly prohibited. Anti-ragging Code laid down by the Honourable Supreme Court of India has made it a Criminal Offence. FIR will be lodged against those who indulge in these activities.

Outstanding Achievements

Sukhdevji Maharaj of Saongi Memorial Scholarship Holders 2019-20

Name	Subject
1] Ms. Zarina Joya	Statistics, Mathematics, Physics
2] Ms. Prerna Chambhare	Chemistry
3] Ms. Mrunali Pimpalgaonkar	Botany, Zoology

Shankar Balwant Pandit Memorial Scholarship 2019-20

Mathematics	Physics
1] Sh. Rajesh T. Pardhikar	1) Sh. Gitesh Chaudhary
2] Ms. Monika L. Abbule	2) Ms. Pratiksha Pardhi

UNIVERSITY MERIT LIST, PRIZES AND AWARDS : SUMMER 2019

Sr.No.	Name of Student	Address	Subject	Rank
1.	Adesh Chandrakant Chaudhari	Sant Tukdoji Ward, Hinganghat, Dist. Wardha- 442301.	Physics	8th
2	Himani Martand Gaidhane	Vanshree Colony, Khat Road, Khokurla, Dist. Bhandara - 441904.	Physics	9th
3	Simran Manoj Gupta	B - 49, Balapur Mine, Dongri Buzrug, Ta. Tumsar, Dist. Bhandara -441904.	Chemistry	7th
4	Shubham Ravindra Paliya	At. Kawarapeth, Umred, Ta. Umred, Dist. Nagpur - 441203.	Chemistry	8th
5	Tanushree Samir Das	Sadguru Shakar Society, Dattawadi, Nagpur - 440023.	Chemistry	9th
6	Mohit Purushottam Mahurkar	At. C/o, Rameshwar Borikar, Plot No. 27, Bajaj Nagar, Bhoyar Layout, Manewada Road, Nagpur - 440027.	Chemistry	10th
7	Shraddha Dnyaeshwar Tidke	143, Timki, Tin Khamba Square, Near Sharda Mandir, Nagpur - 440018.	Environmental Science	2nd
8	Rachana Mukund Dhok	Plot No. 103, Ashtavinayak Aptt., Flat No. 18179, Kurve Nagar, Wardha Road, Nagpur - 440025.	Environmental Science	3rd
9	Snehal Narayan Wasnik	C/o, Qtr No. W Iii2, Jawahar NavodyaVidyalaya, At. Navegaon Khairy, Ta. Parshivani, Nagpur.	Environmental Science	3rd
10	Swathi Ramanathan Iyer	Shilpa Niket, F. No. 3, Subhash Nagar, NaikLayout, Nagpur - 440022.	Statistics	1st
12	Manpreet Papinder Singh Rajput	651, Kashmiri Gali, Opp. Hdfc Bank, Nagpur - 440017.	Statistics	3rd

UNIVERSITY MERIT LIST, PRIZE AND AWARD LIST YEAR : SUMMER 2019

BACHELOR OF SCIENCE				
1	Zareena Shabuddin Joya	Plot No. 8, Near Lokpriya High School, Gorewada Road, Borgaon, Nagpur 13.		1st
2	Vivek Subhedar Pathak	Behind Narula Building, Marathi Telipura, Baieriya, Nagpur - 18.		10th

UNIVERSITY MERITS, PRIZES AND AWARDS : SUMMER 2019

Zareena S. Joya
B.Sc. 1st MERIT
of RTMNU Nagpur
5 Gold Medals,
2 Silver Medals & 1 Prize

Vivek S. Pathak
B.Sc
10th MERIT
of RTMNU Nagpur

Swathi R. Iyer
1st MERIT of RTMNU
Nagpur
M.Sc. Statistics

Manpreet P. Rajput
3rd MERIT of
RTMNU Nagpur
M.Sc. Statistics

Simran M. Gupta
7th MERIT of
RTMNU Nagpur
M.Sc. Chemistry

Shubham R. Paliya
8th MERIT of
RTMNU Nagpur
M.Sc. Chemistry

Tanushree S. Das
9th MERIT
of RTMNU Nagpur
M.Sc. Chemistry

Mohit P. Mahurkar
10th MERIT
of RTMNU Nagpur
M.Sc. Chemistry

Shraddha D. Tidke
2nd MERIT
of RTMNU Nagpur
M.Sc. Environmental Science

Rachana M. Dhok
3rd MERIT
of RTMNU Nagpur
M.Sc. Environmental Science

Snehal N. Wasnik
3rd MERIT
of RTMNU Nagpur
M.Sc. Environmental Science

Adesh C. Chaudhari
8th MERIT
of RTMNU Nagpur
M.Sc. Physics

Himani M. Gaidhane
9th MERIT
of RTMNU Nagpur
M.Sc. Physics

Pragati S. Vyawhare
Bhaskar Shashtri Prize
M.Sc. Zoology

SHANKAR BALWANT PANDIT MEMORIAL SCHOLARSHIP

Monika L.Ambule
M.Sc. II

Rasjesh T. Pardhikar
M.Sc. I

Pratiksha Pardhi
Mathematics

Gitesh Chaudhary
Physics

List of Achievers

LACF Achievement						
Sr. No	Name of Students	Class	Event	Organized by	Level	Secured Position
1	Pushpak Lohitkar	B.Sc-II	Debate	Shrimati Binzani Mahavidyalaya, Nagpur		1 st
		B.Sc-I	Debate	Manikchand Pahade Law College, Aurangabad	State	1 st
2	Nivedita Punvatkar	B.Sc-III	Debate	Shrimati Binzani Mahavidyalaya, Nagpur		1 st
		B.Sc-I	Debate	SK Porwal College Kamptee	State	1 st
3	Chetana Bhosale	B.Sc-I	Elocution	C.P. & Berar College, Nagpur	Vidarbha	1 st
4	Vivek Ojha	B.Sc-I	Elocution	C.P. & Berar College, Nagpur	Vidarbha	3 rd
		B.Sc-I	Elocution	Amba Festival Amravati	Vidarbha	Consolation
		B.Sc-I	Debate	Shri Shivaji Arts and Commerce College, Amravati	State	1 st
		B.Sc-I	Debate	Shri. M K Umate College Nagpur	Intercolligate	2 nd
5	Anirudha Talegaonkar	B.Sc-I	Debate	Manikchand Pahade Law College, Aurangabad	State	1 st
		B.Sc-I	Debate	SK Porwal College Kamptee	State	1 st
6	Ashwini Rothe	B.Sc-III	Debate	Vidyabharti College Amravati.	State	3 rd
		B.Sc-I	Debate	Shri Shivaji Arts and Commerce College, Amravati	State	1 st
		B.Sc-I	Debate	Shri. M K Umate College Nagpur	Intercolligate	2 nd
7	Triveni Fulkar	B.Sc-II	PPT	VMV College, Nagpur	University	1 st
8	Monali Batki	B.Sc-I	Elocution	Ayurvedic college MOZARI	State	4 th
9	Arjun Bhardwaj	B.Sc-II	Avishkar	Bhivapur College, Bhivapur	University	First

NCC Achievement						
Sr. No	Name of Students	Class	Event	Organized by	Level	Secured Position
1	Yug Deshpande	B.Sc-II	AIWSC	DG NCC, KV, Jodhpur	National	AIR 1 First
		B.Sc I	ASSOCIATION OF INDIAN UNIVERSITIES	CHANDIGARH UNIVERSITY, MOHALI	National	AIR 3 Third
2	Sampoorna Shukla	B.Sc-III	AIWSC	DG NCC, KV ,Jodhpur	National	AIR 1 First
3	Sharyu Fartode	B.Sc-II	Swimming & Jumping	1 MAH NAVAL UNIT NCC Mumbai	State	Gold
4	Janhvi Vyas	B.Sc-III	Ethanos Model United Nation	St. Vincent Pallotti COE&T Nagpur	National	Outstanding performance
5	Aniket Chaudhari	B.Sc-III	Point 22 firing IGC	NCC Group Head Quarter Pune	State	Gold
6	Ruchika Khangar	B.Sc-II	IGC	NCC Group Head Quarter Pune	State	2 nd

अनुक्रमणिका (INDEX)

अ.क्र. (S. N.) (1)	प्रकरण (Item) (2)	पृष्ठ (P. No.) (3)
१	प्रवेश अर्ज (Admission Form)	01
२	संस्थेचा सत्रारंभ (Commencement of the Session)	01
३	महत्वाच्या सूचना (Important Instructions)	01
४	प्रवेश-सामान्य नियम (Admission -General Rules)	02
५	संस्थेत शिकविले जाणारे (Various Courses अभ्यासक्रम offered in the Institute)	03
६	शैक्षणिक अभ्यास दौरा (Educational Tour)	07
७	सवलती, शिष्यवृत्त्या (Concessions, आणि पारितोषिके Scholarships and Prizes)	07
८	शुल्क (Fees)	12
९	उपस्थिती (Attendance)	13
१०	वैद्यकीय तपासणी (Medical Examination)	13
११	राष्ट्रीय छात्रसेना / (NCC/Physical शारीरिक शिक्षण Education)	14
१२	ग्रंथालय (Library)	14
१३	वसतिगृहाची सुविधा (Hostel Facility)	15
१४	ओळखपत्र व ग्रंथ (Identity Card and नोंदणीपत्रक Library Card)	18
१५	सामान्य शिस्त (General Discipline)	18
१६	पालकांना विशेष सूचना (Special Instructions for Parents/Guardians)	19
१७	शुल्क तक्ता (Fee Chart)	20
१८	शैक्षणिक वेळापत्रक (Academic Calender)	21
१९	प्राध्यापक वृंद (Teaching Staff)	22
२०	कर्मचारी वृंद व माजी विद्यार्थी संघ	24

विज्ञान संस्था, नागपूर

माहिती-पत्रक, २०२० - २०२१

१. संस्थेचा सत्रारंभ :- (Commencement of the Session)

रा.तू.म. नागपूर विद्यापीठाच्या सूचने नुसार

२. महत्वाच्या सूचना :- (Important Instructions)

(I) प्रत्येक विद्यार्थ्याने या माहिती पुस्तिकेत दिलेले नियम काळजीपूर्वक वाचावेत व त्यांची पूर्णपणे माहिती करून घ्यावी.

(II) प्रवेश अर्ज भरण्यापूर्वी विद्यार्थ्याने अर्जात नमूद केलेल्या सर्व सूचना प्रथम काळजीपूर्वक वाचाव्यात व त्यानुसारच अर्ज सुवाच्या हस्ताक्षरात भरावा.

(III) संस्थेत प्रवेश मिळालेल्या प्रत्येक विद्यार्थ्यास, संस्थेचे नियम, शिस्त व मर्यादा पाळाव्या लागतील. नियमांचे पालन न केल्यास सदर विद्यार्थ्यास, संस्थेतून काढून टाकण्याचे सर्व अधिकार संस्था संचालकांना राहतील.

(IV) माहिती पत्रकातील नियम बदलण्याचे अधिकार सर्वस्वी संचालकांचे आहेत. बदललेले नियम वेळोवेळी सूचनाफलकावर लावण्यात येतील.

(V) प्रवेशासंबंधीच्या सूचना सूचनाफलकावर तसेच संस्थेच्या संकेत स्थळावर लावण्यात येतील, तसेच मुलाखतपत्र पाठविण्यात येणार नाही ह्याची नोंद विद्यार्थ्यांनी घ्यावी. ज्या विद्यार्थ्यांना संस्थेत प्रवेश मिळाला असेल त्यांची नावे संस्थेतील सूचना फलकावर व संस्थेच्या संकेत स्थळावर लावली जातील.

(VI) 'संशोधन' करणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी प्रवेश अर्ज भरणे आवश्यक आहे. नवीन विद्यार्थ्यांना जागा, सोयी व सवलती उपलब्ध असल्या तरच प्रवेश देण्यात येईल. संशोधन प्रवेशासाठी वेगळा अर्ज विहित केला असून कार्यालयात उपलब्ध आहे.

(VII) बी.एस्सी. भाग-१ च्या सर्व विषय गटासाठी फक्त एकच अर्ज करावा. या करीता संस्थेची website पहावी

(VIII) एम.एस्सी. भाग-१ चा पवेश विद्यापिठ स्तरावरून करण्यात येतात त्यामुळे प्रवेश इच्छुकांनी RTM विद्यापिठाची website पहावी.

टीप : विद्यापीठ नियमानुसार प्रवेश प्रक्रियेत बदल झाल्यास संस्थेच्या सूचना फलकावर व संकेत स्थळावर माहिती देण्यात येईल.

३. प्रवेश अर्ज -२०२० - २०२१

(१) बी.एस्सी. भाग-१ मध्ये प्रवेश घेणाऱ्यास गुणवत्तेनुसार व आरक्षणाच्या विद्यापीठ व शासनाच्या नियमानुसार जागा उपलब्ध असलेल्या विषयगटात प्रवेश मिळेल.

(२) संस्थेत प्रवेश घेतल्यानंतर अपवादात्मक परिस्थितीत विषय गट बदलावयाचा असल्यास, इच्छित विषय गटात जागा उपलब्ध झाल्यास, गुणवत्तेनुसार विषय गट बदलून देण्याचे सर्व अधिकार संचालकांना राहतील.

(३) बी. एस्सी. भाग-२, ३ व एम.एस्सी. भाग-२ मध्ये प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या या संस्थेच्या विद्यार्थ्यांनी नागपूर विद्यापीठाच्या संबंधित परीक्षेचा निकाल लागल्यानंतर प्रवेश समितीने निर्धारित केलेल्या तारखेपर्यंत प्रवेश निश्चित करावा. त्यानंतर प्रत्येक दिवसाच्या उशीरास रु. १०० विलंब आकार भरावा लागेल.

(४) बी.एस्सी भाग-२, ३ व एम. एस्सी. भाग-२ मध्ये विद्यापीठाच्या एटीकेटी च्या नियमांच्या आधीन राहूनच प्रवेश दिला जाईल.

(५) पूर्ण किंवा अंशकालिन नोकरी करणाऱ्या विद्यार्थ्यांस प्रवेश मिळणार नाही. प्रवेश प्राप्तीनंतर नोकरी लागल्यास प्रवेश रद्द केला जाईल. हा नियम संशोधन करणारे विद्यार्थी/शिक्षक यांना लागू नाही.

(६) अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीकरिता व इतर मागासवर्गीयांसाठी खालीलप्रमाणे जागा आरक्षित राहतील. -

Admission 2020-21	A. Subject Group with Maths					B. Subject Group with Biology				Total A+B
	PCM	SCoM	PEM	PSM	Total A	CBZ	CBEnv	CZEnv	Total B	
SEATS	56	16	16	32	120	88	16	16	120	240
Category % Resell										
General	24	13	4	4	29	21	4	4	29	58
EWS	10	6	2	2	12	9	2	2	12	24
SEBC	16	9	3	3	19	14	3	3	19	38
OBC	19	11	3	3	23	17	3	3	23	46
SC	13	7	2	2	16	11	2	2	16	31
ST	7	4	1	1	8	6	1	1	8	17
VJ	3	2	0	0	1	4	3	0	4	7
NT-B	2.5	1	0	0	1	3	2	0	0	3
NT-C	3.5	2	1	1	4	3	1	1	4	8
NT-D	2	1	0	0	1	2	2	0	0	2
PWD	3									
Ex. Seiv	5									
SPORTS	5									
ORPHAN	1									

The reservation in these classes will be given to a candidate in his castewise quota

अशा एकूण ५०% जागा आरक्षित राहतील व त्या महाराष्ट्र शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार भरण्यात येतील. आरक्षण गट ३,४,५,६ व ७ ला क्रीमी लेअर (उच्च गट) मध्ये येत नसल्याचे प्रमाणपत्र आवश्यक आहे. तसेच अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना अनुसूचित जाती-जमाती प्रमाणपत्र पडताळणी समितीचे प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक आहे. वरिल आरक्षीत जागा महाराष्ट्र शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार करण्यात येतील.

शिवाय खालीलप्रमाणे काही जागा आरक्षित आहेत, त्या विद्यापीठ व शासनाच्या नियमानुसार भरण्यात येतील.

(१) दिव्यांग विद्यार्थ्यांकरिता ३ जागा. या शिवाय शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या मार्गदर्शक सुचनानुसार आरक्षण पद्धती राबविली जाईल.

(२) आजी व माजी सैनिकांच्या पाल्यांसाठी जास्तीत जास्त ५ जागा

(३) क्रीडा व खेळ नैपुण्य प्राप्त खेळाहु ५% जागा (आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय, राज्य व विद्यापीठ पातळीवर सहभाग)

(७) ह्या संस्थेतील माजी विद्यार्थ्यांना पुढील वर्गातील प्रवेशासाठी पुनः अर्ज करावा लागेल. त्यांच्या अर्जांचा गुणानुक्रमे विचार करता येईल. परंतु प्रवेश देणे हे सर्वस्वी संचालकांच्या अधिन राहील व ह्याबाबत संचालकांचा निर्णय अंतिम राहील.

(८) अनुत्तीर्ण विद्यार्थ्यांना अथवा प्रवेश रद्द केलेल्या विद्यार्थ्यांना परत त्याच वर्गात प्रवेश दिला जाणार नाही.

(९) ज्या प्रवेशार्थीच्या शिक्षणांत खंड पडला असेल त्यांनी खंडाच्या कालावधीतच स्पष्टीकरणात्मक १०० रु. मुद्रांकावर शपथपत्र अर्जासोबत जोडणे आवश्यक आहे.

(१०) सरकारी नोकरीत असणाऱ्या पालकांची जर वर्षाच्या मध्येच बदली झाली तर त्यांच्या पाल्यांना, जर ते संस्थेच्या प्रवेशासंबंधी इतर अटी पूर्ण करू शकत असतील तरच प्रवेश मिळेल. (बदलीचे आदेश व रुजू झाल्याचे प्रमाणपत्र अर्जासोबत जोडावे.) सत्राच्या सुरुवातीस असे विद्यार्थी आल्यास त्यांना त्यांच्या गुणवत्तेप्रमाणे प्रवेश मिळेल.

(११) प्रवेश घेताना प्रवेश समितीकडे सादर केलेले शाळा/महाविद्यालय सोडल्याचे प्रमाणपत्र (T.C.) प्रवेश रद्द करावयाचा असल्यास, शुल्क भरल्याची पावती दाखविल्याशिवाय परत मिळणार नाही.

(१२) बी.एस्सी.भाग (१) व एम.एस्सी.भाग (१) मध्ये प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या महाविद्यालयात प्रवेश घ्यावयाचा असेल तर,

(१) प्रवेश रद्द केल्यानंतरच शाळा/महाविद्यालय सोडल्याचे प्रमाणपत्र (T.C.) परत मिळेल.

(२) (Bonafied Certificate) मिळण्यासाठी शुल्क रु. ५०/- आकारण्यात येईल, ज्याचा विद्यार्थी दुसरीकडे तात्पुरता प्रवेश घेण्यासाठी उपयोग करू शकेल.

4. Various courses offered in the Institute :- Following groups of subjects including the optional/ special subjects as per the syllabus of RTM Nagpur University are available in the Institute in English Medium -

(37) **B. Sc. Degree Course :** (Six Semesters) As per R.T.M. Nagpur University directives, semester pattern examination will be applicable for B.Sc. degree course.

Course Structure :

Students strength of B.Sc. Admission as per batches.

Sr.	Group	Batches	No.of Batches	Students Strength
Mathematics Group (120)				
1	PCM	C1,C2, C3,	03	56
2	PSM	S1, S2	02	32
3	PEM	E1	01	16
4	S. COM	S. COM	01	16

Sr.	Group	Batches	No.of Batches	Students Strength
Biology Group (120)				
5	CBZ	B1 to B6	06	88
6	CBEnv	CBEnv	01	16
7	CZEnv	CZEnv	01	16

the student then he/she has to bear all the charges of the tour.

- (3) As per the Guidelines & Instructions of UGC & R.T.M. Nagpur University, a course in Environmental Science is compulsory for all the students of B. Sc. Part II. All students have to pay fees of Rs. 100 for this subject. Examination will be conducted at the Institute level & grade will be sent to R.T.M. Nagpur University. Passing in this subject is compulsory for all the students, otherwise result will be withheld.

(iv) **M. Sc. Degree Course :** (Four Semesters)

- 1) Post-Graduate Degree Courses are offered in the following subjects :—
(i) Mathematics (ii) Chemistry (iii) Physics (iv) Statistics (v) Botany
(vi) Zoology (vii) Environmental Science
- 2) As per the R.T.M., Nagpur University directives, semester pattern examination will be applicable for M.Sc. Degree Course. The details of syllabus are available on University website.

M.Sc. Part II students should opt only those foundation courses which are available at PG level in the respective departments of this Institute.

Course Structure :

The course structure is as per R.T.M., Nagpur University norms. The details about the subjectwise Optional/Special/Elective papers available in the Institute are as follows :

MATHEMATICS :

For all four semesters, compulsory papers will be same as per R.T.M., Nagpur University. The choice of the optional paper will be subject to the availability of the teacher, and the optional paper are as follow:-

For M.Sc. Semesters I & II all papers are compulsory.

M.Sc. Semester - III Optional Papers (any one)

1. Paper XIV Fluid Dynamics-I
2. Paper XIV General Relativity

Elective Papers - Paper XIV Operations Research - I

FOUNDATION PAPER - Paper XV (Any one of the following may be opted by for Students other than Mathematics).

1. Elementary Mathematics
2. Elementary Mathematical Methods
3. Elementary Numerical Methods
4. Fuzzy Mathematics I

M.Sc. Semester-IV Optional Papers

1. Paper XIX Fluid Dynamics-II any one
2. Paper XIX Cosmology

Elective Papers - Paper XIX Operations Research-II

FOUNDATION PAPER - Paper XX (Any one of the following may be opted by Students other than Mathematics).

1. Elementary Discrete Mathematics
2. Fuzzy Mathematics II
3. Linear Programming.

CHEMISTRY: The Syllabus is as per RTM Nagpur University

For M.Sc. SEMESTER I/II all the papers are compulsory.

For SEMESTER III, there will be four papers, out of which, Paper I is compulsory, Paper II and Paper III are based upon the specialization chosen by the student out of the four specializations offered. Paper IV is elective which is also to be selected by the student out of the three available options.

The specialization and elective papers selected in SEMESTER III will be continued in SEMESTER IV.

- (I) Compulsory Paper : (I) Paper I- Spectroscopy.
- (II) Special Paper : Specializations offered :
(a) Inorganic Chemistry:	(i) Paper II	(ii) Paper III
(b) Organic Chemistry:	(i) Paper II	(ii) Paper III
(c) Physical Chemistry:	(i) Paper II	(ii) Paper III
(d) Analytical Chemistry:	(i) Paper II	(ii) Paper III
- (III) Elective Paper (Paper-IV) :
(a) Medicinal Chemistry	(b) Environmental Chemistry	(c) Polymer Chemistry

PHYSICS :

For semester I/II, the syllabus is as per RTM Nagpur University. For semester III/IV the optional papers are as follows.

Optional Papers :—

1) Materials Science	2) Atomic and Molecular Physics

STATISTICS :

For semester I/II the syllabus is as per RTM Nagpur University.

The options for the elective papers available in the Institute are :

For semester III

(1) Mathematical Programming	(2) Industrial Statistics

For semester IV

(1) Operations Research	(2) Industrial Statistics

Note : Depending upon the availability of teaching staff; one more elective paper may be started.

BOTANY: The Syllabus is as per RTM Nagpur University.

Specializations :

Any one of the following :

(1) Palynology	(2) Reproductive Biology of Angiosperms	(3) Plant Physiology

ZOOLOGY :

As per syllabus of RTM Nagpur University.

One paper to be selected as per CBCS Syllabus.

The specialization selected for SEMESTER-III will be continued in SEMESTER-IV.

Specializations :

- (1) Mammalion Reproductive Physiology (MRP)
- (2) Fish & Fisheries
- (3) Animal Physiology

ENVIRONMENTAL SCIENCE :

As per syllabus of RTM Nagpur University

Note :— (i) For foundation course in M.Sc. II year, student must select a course subject which is available in our Institute.

- (ii) If there are any changes in the above information as per University Instructions, those will be conveyed to the students.
- (iii) Admission to M.Sc. Part II and its Specilizations/ Optional subjects will be strictly according to merit list of M.Sc. I & vacancies available.
- (iv) All subjects except Mathematics have laboratory based practicals /seminar presentation /project work as per the syllabus of R.T.M., Nagpur University.

(क) संशोधन (पीएच.डी.) [Research (Ph.D)] :

१. विज्ञान आचार्य पदवीसाठी संशोधन करू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांना संस्थेत उपलब्ध असणाऱ्या साधन-सोयी, मार्गदर्शक संख्या व विषयाची क्षमता यानुरूप व विद्यापीठाच्या नियमानुसार प्रवेश दिला जाईल.

२. विद्यापीठाच्या नियमानुसार प्रवेश देण्यात येईल. त्यासाठी अगोदर आवेदन पत्र स्वीकारले जाईल.

३. संशोधन करणारे विद्यार्थी व संस्थेतील संशोधन करणारे शिक्षकवृद्धांना शिक्षण शुल्क एका हप्त्यात शुल्क तक्त्यानुसार भरावे लागेल. तसेच त्यांना दरवर्षी न चुकता तक्त्यानुसार शुल्क भरावे लागेल अन्यथा रुपये ५० प्रतीमाह दंड आकारण्यात येईल. नंतरचे शुल्क भरण्यापूर्वी विद्यार्थ्यांनी मागील सहामाहीच्या उपस्थिती व संशोधन कार्याचा अहवाल मार्गदर्शक व विभाग प्रमुख यांचेमार्फत सादर करणे आवश्यक आहे. ह्या अहवाला अभावी शुल्क घेतले जाणार नाही व प्रवेश रद्द केला जाईल.

४. संशोधन कार्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या संस्थेच्या उपकरणांची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची असेल व झालेल्या नुकसानीची विद्यार्थ्यांस भरपाई करावी लागेल.

५. रसायने व खर्ची होणाऱ्या व इतर वस्तुंची मागणी उपलब्धतेनुसार मर्यादित प्रमाणात पुरविली जाईल.

६. विद्यार्थ्यांस आवश्यकतेनुसार संस्थेतील शैक्षणिक कार्यक्रमात सहभागी व्हावे लागेल.

७. संशोधन करणाऱ्या राखीव वर्गातील विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतेवेळी जातीचे व उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र जोडावे.

५. शैक्षणिक अभ्यास दौरा (Educational Study Tour) :

विद्यापीठाच्या अभ्यासक्रमानुसार विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक अभ्यास दौरे आयोजित केले जातील.

६. सवलती, शिष्यवृत्त्या आणि पारितोषिके (Concessions, Scholarships and Prizes) :

(अ) सवलती (Concessions) -

(i) अनुसूचित जाती/नवबौद्ध/अनुसूचित जमाती/भटक्या जमाती व विमुक्त जाती/इ.मा.व. करीता शिक्षण व इतर शुल्कात मिळणाऱ्या सावलती (Declaration of Caste freeship) (For SC/ Navboudha, ST.VJ.NT and OBC) :

पात्रता व इतर आवश्यक बाबी (Eligibility and Other)

(१) पालक व विद्यार्थी महाराष्ट्र राज्याचा रहिवासी असावा.

(२) या सवलत प्राप्तीसाठी अर्ज विहित नमुन्यात प्रवेश मिळाल्यापासून एक महिन्याचे आत संस्थेच्या कार्यालयात सादर करावा.

(३) प्रत्येक वर्षी नवीन अर्ज करणे आवश्यक आहे.

टीप :- भारत सरकारची शिष्यवृत्ती मिळण्यास पात्र नसलेल्या विद्यार्थ्यांनी वरील सवलतींचा फायदा घ्यावा.

(ii) **आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीयांकरिता (इ.बी.सी.) (For Economically Backward Class) :**

पात्रता व इतर आवश्यक बाबी

(१) पालकाचे सर्व तळेने प्राप्त मागील वर्षाचे (२०१९-२०२०) उत्पन्न रु. २,००,००० रुपये वर नसावे.

(२) विद्यार्थी महाराष्ट्र राज्याचा रहिवासी असावा.

(३) या सवलत प्राप्तीसाठी अर्ज विहित प्रपत्रात प्रवेश मिळाल्यापासून १५ दिवसांचे आत संस्थेच्या कार्यालयात सादर करावा. त्यानंतर आलेले अर्ज विचारात घेतले जाणार नाहीत.

(४) प्रत्येक वर्षी नविन अर्ज करावा लागेल.

(५) अर्ज सुव्यवस्थितपणे व पूर्ण भरलेले असावेत. तसेच त्यातील सर्व माहिती सत्य असावी. माहिती खोटी/त्रुटीपूर्ण असल्यास अर्ज रद्द होतील.

(६) अर्जासोबत पालकाच्या मागील वर्षाचे सर्व तळेने प्राप्त उत्पन्न दर्शविणारे सक्षम अधिकाऱ्याचे मूळ प्रमाणपत्र जोडावे.

(७) अपत्यासंबंधीचा दाखला जोडणे आवश्यक आहे.

(iii) स्वातंत्र्य सैनिकांच्या मुलांना सवलती (Concession for Freedom fighters ward) :

पात्रता व इतर आवश्यक बाबी

(१) पालक महाराष्ट्र राज्याचा रहिवासी असावा.

(२) पालक स्वातंत्र्य सैनिक असल्याचे सक्षम अधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र अर्जासोबत जोडावे.

(३) या सवलत प्राप्तीसाठी अर्ज संपूर्ण माहितीसह प्रवेश घेतल्यापासून ३० दिवसांचे आत संस्थेच्या कार्यालयात सादर करावा.

(iv) प्राथमिक/माध्यमिक/उच्च माध्यमिक शिक्षकांच्या मुलांना मिळणारी सवलत (Concessions for School Teacher's Ward) :

पात्रता व इतर आवश्यक बाबी

(१) पालक महाराष्ट्र राज्याचा रहिवासी असावा.

(२) अर्जासोबत पालक प्राथमिक/माध्यमिक/उच्च माध्यमिक शिक्षक असल्याचा सक्षम अधिकाऱ्यांचा दाखला जोडावा.

(३) अपत्यासंबंधीचा दाखला जोडावा.

(४) या सवलत प्राप्तीसाठी अर्ज, विद्यार्थ्यांने प्रवेश घेतल्यापासून १५ दिवसांचे आत अथवा वेळोवेळी सूचना फलकावर लावलेल्या सूचनेनुसार संस्थेच्या कार्यालयात सादर करावा. नंतर आलेले अर्ज विचारात घेतले जाणार नाहीत.

(ब) शिष्यवृत्त्या (Scholarships)

(i) शासकीय शिष्यवृत्त्या (राज्य) (Maharashtra State Govt. Scholarships) :-

(१) शासकीय मुक्त स्पर्धा शिष्यवृत्ती-पदवीपूर्व विद्यार्थ्यांसाठी :

(२) शासकीय शिष्यवृत्ती-पदव्युत्तर विद्यार्थ्यांसाठी (दक्षिण फेलोशिप) :

(३) स्वातंत्र्य सैनिकांच्या मुलांना शिष्यवृत्ती :

(४) के. इ.एम. सोसायटी “राजा एडवर्ड स्मृती” शिष्यवृत्ती :

(५) शासकीय संशोधन शिष्यवृत्ती.

(ii) भारत सरकारकडून मिळणाऱ्या शिष्यवृत्त्या (थोडक्यात नियम व पात्रता पुढे दिली आहे) (Central Govt. Scholarship)

(१) राष्ट्रीय शिष्यवृत्ती

(२) राष्ट्रीय ऋण शिष्यवृत्ती

(३) प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षकांच्या मुलांना शिष्यवृत्ती

(४) अणू-ऊर्जा शिष्यवृत्ती

(५) संशोधन कार्य करण्यासाठी शिष्यवृत्ती : (राजीव गांधी राष्ट्रीय अधिभात्रवृत्ती) SC, ST संवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी)

(६) तैज्ञानिक संशोधन करण्यासाठी शिष्यवृत्ती

(७) मुक्त-स्पर्धा गुणवत्ता शिष्यवृत्ती

-
- (८) शारीरिकदृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांकरिता शिष्यवृत्ती
- (९) विद्यापीठ अनुदान मंडळाच्या नियमानुसार “गरीब विद्यार्थी सहाय्य निधी” तून आर्थिक मदत.
- (१०) बीडी व खाण कामगारांच्या पाल्यांना मिळणारी शिष्यवृत्ती.
- (iii) रा.तु.म., नागपूर विद्यापीठाकडून विद्यापीठ स्तरावरील शिष्यवृत्ती (R.T.M., Nagpur University Level Scholarships) :-**

- (१) ठाकूर (गरीब लोकांना) देणगी शिष्यवृत्ती.
- (२) The Indian Mathematical Society 35th Conference Reception Committee Fellowship.
- (३) Late Raobahadur H.G. Nargudkar Memorial Scholarship.
- (४) University Post Graduate Research Scholarship.
- (५) श्री. एन.बी. परांजपे मेमोरियल शिष्यवृत्ती.
- (६) मॉर्सिस मेमोरियल पोस्ट ग्रॅज्युएट शिष्यवृत्ती.
- (७) गणित व भौतिकशास्त्र या विषयामधील प्रज्ञा विकासासाठी मिळणारी गुणवत्ता शिष्यवृत्ती.
- टीप :-** (१) वरील शिष्यवृत्त्यांचे आवेदनपत्र संस्थेच्या सूचना फलकावर लावण्यात येतील.
- (२) अर्ज दाखल करण्याची अंतिम तारीख संस्थेच्या सूचना फलकावर लावण्यात येतील.
- (३) अर्ज पूर्णपणे, सुवाच्य अक्षरात भरून आवश्यक प्रमाणपत्रांसह अंतीम तारखेपूर्वी संस्थेच्या कार्यालयात सूचित केलेल्या खिडकीवर जमा करावा.
- (४) अंतीम तारखेनंतर अर्ज स्वीकारले जाणार नाहीत.
- (५) शिष्यवृत्ती प्राप्त विद्यार्थ्यांनी आपल्या वार्षिक प्रगतीची माहिती प्रत्येक विभाग प्रमुखाकडून प्रमाणित करून घेऊन संस्थेच्या कार्यालयात सादर करावी.
- (६) ज्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीचे पुढील शैक्षणिक वर्षाकरिता नुतनीकरण करावयाचे आहे त्यांनी सूचनेनुसार अर्ज व प्रमाणपत्र सूचित केलेल्या खिडकीवर जमा करावे.

(iv) भारत सरकारची शिष्यवृत्ती योजना (Central Govt. Scholarships Scheme) :-

पात्रता

(१) विद्यार्थ्यांची जात महाराष्ट्र शासनमान्य मागासवर्गीय यादीत (अनुसूचित जाती/नवबौद्ध/अनुसूचित जमाती/विमुक्त जाती व भटक्या जमाती/इ. मा. व. (Non-creamy-layer) समाविष्ट असावी.

(२) पूर्वाश्रमीच्या अनुसूचित जातीतील विद्यार्थी जरी त्याने किंवा त्याच्या पालकाने बौद्ध धर्म स्वीकारला असेल तरी उपरोक्त शिष्यवृत्तीस पात्र होऊ शकतो.

(३) विद्यार्थी उच्च माध्यमिक शाळांत प्रमाणपत्र परीक्षा/विद्यापीठाची विहित अर्हता परीक्षा उत्तीर्ण असावा.

(४) विद्यार्थ्यांच्या पालकाचे मागील वर्षाचे (२०१९-२०) सर्व स्त्रोताने प्राप्त उत्पन्न खालीलप्रमाणे असावे. -

जाती/जमाती	उत्पन्न	शिष्यवृत्ती/सवलत
(१) अनुसूचित जाती/ जमाती	उत्पन्न मर्यादा	शिष्यवृत्ती
(२) विमुक्त जाती/ भटक्या जमाती	नाही	
(३) विद्यार्थी पूर्णकालीन शिक्षण घेणारा असावा.	रु. ६ लाख	फ्री शिप
(४) विद्यार्थी पूर्णकालीन शिक्षण घेणारा असावा.	पर्यंत	
(५) विद्यार्थी पूर्णकालीन शिक्षण घेणारा असावा.		

(६) एकाच कुटुंबातील दोनपेक्षा अधिक मुलांना ही शिष्यवृत्ती मिळणार नाही. परंतु हा निर्बंध मुलींच्या बाबतीत लागू नाही.

(v) अल्पसंख्यांक समाजातील गुणवत्ताधारक विद्यार्थ्यांना केंद्र शासनाची मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती (Central Government Merit Scholarship after Matriculation for Minority Society) : शासन निर्णय उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण २००७/(५४२/०७) तांशि-१, मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-३२, दि. २१-१-२००८ प्रमाणे मुस्लिम, पारशी, शीख, खिश्चन, बौद्ध.

(vi) केंद्र शासनाची २००८-०९ या शैक्षणिक सत्रापासून सुरु झालेली शिष्यवृत्ती.

राज्यातील ८० टक्केपेक्षा जास्त गुण प्राप्त करणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी महाविद्यालयीन व विद्यापीठीय विद्यार्थ्यांना सेंट्रल सेक्टर स्किम ॲफ स्कॉलरशिप फॉर कॉलेज ॲन्ड युनिवर्सिटी स्टुडंट. (शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण क्र. शिष्यवृत्ती १०८/(२५७०/०८) मशि-६, दि. २२ जानेवारी, २००९ अन्वये.

(vii) इन्स्पायर शिष्यवृत्ती : १२ वीत ८० टक्क्यांपेक्षा जास्त गुण मिळवून विज्ञान शाखेत प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी.

शिष्यवृत्तीचे मूल्य

शिष्यवृत्ती रकमेमध्ये आवश्यक शुल्क व निर्वाह भत्ता याचा समावेश असून ही रक्कम संस्थेच्या कार्यालयातून धनादेशाद्वारे वितरीत केली जाईल. या संबंधिती सविस्तर माहिती संबंधित शिष्यवृत्ती विभागाकडून सूचनाफलकावर लावण्यात येते.

अर्ज करण्याची पद्धत

(१) संस्थेत प्रथमतः प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांने नवीन शिष्यवृत्ती आवेदनपत्र व्यवस्थितपणे व पूर्णपणे भरून १५ साप्टेंबरच्या आत संस्थेच्या कार्यालयात संबंधित विभागाकडे सादर करावे.

(२) गतवर्षी मार्च-एप्रिलच्या वार्षिक परीक्षेत उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांने उपरोक्त शिष्यवृत्ती नुतनीकरण आवेदनपत्र संस्थेच्या कार्यालयात संबंधित विभागाकडे सादर करावे.

टीप.- शिष्यवृत्ती आवेदनपत्र समाज कल्याण खात्याकडे मंजुरीसाठी वरील निर्धारित तारखेपूर्वी पाठवावयाची असतात. विद्यार्थ्यांनी आपली आवेदनपत्रे छाननीसाठी वरील निर्धारित तारखेपूर्वी कमीतकमी १० दिवस अगोदर सुवाच्य हस्ताक्षरात संपूर्णपणे भरून सादर करावीत.

(३) विद्यार्थ्यांस चालू शैक्षणिक वर्षाच्या मागील वर्षी जर वरील शिष्यवृत्ती मिळाली नसेल व चालू वर्षी तो विद्यार्थी शिष्यवृत्ती घेण्यास पात्र असेल तर त्याला नवीन आवेदनपत्रात अर्ज करावा लागेल.

(४) विद्यार्थ्यांने आवेदनपत्रातील माहिती काळजीपूर्वक भरावी व आवश्यक ती सर्व प्रमाणपत्रे सादर करावी. कोणत्याही कारणास्तव व त्रुटीमुळे समाज कल्याण खात्याकडून अर्ज नाकारला गेल्यास संस्था जबाबदार राहणार नाही.

(५) या शिष्यवृत्तीसंबंधी अधिक माहितीसाठी समाज कल्याण खात्यातर्फे प्रसिद्ध झालेली नियमावली पहावी.

(६) शिष्यवृत्तीधारक विद्यार्थ्यांना कोणत्याही राष्ट्रीकृत बँकेत मध्ये खाते उघडणे अनिवार्य असेल.

टीप.- (१) शिष्यवृत्ती व सवलती प्राप्त विद्यार्थ्यांना ७५ टक्के उपस्थिती व समाधानकारक शैक्षणिक प्रगती आवश्यक आहे.

(२) याशिवाय शासनाकडून व इतर संस्थांकडून वेळोवेळी झालेल्या सूचनेनुसार नवीन शिष्यवृत्त्यांची माहिती सूचना फलकावर लावण्यात येईल ह्याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

(३) वरील शिष्यवृत्तीच्या अनुषंगाने संस्थेला प्राप्त झालेली रक्कम विद्यार्थ्यांनी वेळीच प्राप्त करून घ्यावी. त्याकडे विद्यार्थ्यांनी दुर्लक्ष केल्यास त्या शिष्यवृत्तीची

रक्कम संबंधित विभागाकडे परत करण्यात येईल. त्याबाबतची जबाबदारी संस्थेवर राहणार नही किंवा त्याबाबत विद्यार्थ्यांकडून काहीही ऐकून घेतल्या जाणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी प्रामुख्याने नोंद घ्यावी.

(४) ज्या विद्यार्थ्यांनी भारत सरकार शिष्यवृत्तीची किंवा फ्रिशिपचे/किंवा ई.बी.सी./पि.टी.सी. सवलत न घेतल्यास किंवा काही कारणास्तव अर्ज नामंजुर झाल्यास अशा विद्यार्थ्यांना ओपनची पूर्ण फी भरावी लागेल याची नोंद घ्यावी.

(क) पारितोषिके - (Prizes) : ज्या वर्गासाठी सत्र परीक्षा पद्धती सुरु झाली आहे, त्या वर्गासाठी असलेली पारितोषिके दोन्ही सत्रांतील एकूण गुणसंख्येच्या आधारे दिली जातील.

(i) डॉ. अ. गोपालकृष्ण गुणवत्ता पारितोषीक.

संस्थेत एम. एससी. भाग-२ (प्राणीशास्त्र) विषयात सर्वात जास्त गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यांस/विद्यार्थिनींस रु. ५०००/- एवढी रक्कम मिळेल.

(ii) डॉ. सी.एम. देव स्मृती पारितोषिक रु. ८,०००/- व ट्रॉफी विज्ञानसंस्थेतून एम.एस.सी. भाग-१ (सांख्यिकी) मध्ये सर्वांधिक गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थी/विद्यार्थिनींस.

(iii) ख. श्रीमती सुंदराबाई हेगे स्मृती पारितोषिक रु. ८,०००/- व ट्रॉफी विज्ञानसंस्थेतून बी.एस.सी. पदवी घेऊन एम.एस.सी. (सांख्यिकी) मध्ये प्रवेश घेणाऱ्यांमध्ये सर्वांधिक गुण असणाऱ्या विद्यार्थी/विद्यार्थिनींस.

(iv) प्रो. मिराशी मेमोरियल पारितोषिक :-

संस्थेत एम.एस.सी. भाग-१ (वनस्पतीशास्त्र) विषयात सर्वात जास्त गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थी/विद्यार्थिनींस.

(v) प्रो.जो. अर्डमन पारितोषिक :-

एम.एस.सी. भाग-२ (वनस्पतीशास्त्र) मधील पॅलीनोलॉजी विषयात सर्वात जास्त गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थी/विद्यार्थिनींस.

(vi) के. अभिजित गुप्ता रजत पदक :-

संस्थेत एम.एस.सी. भाग-२ (ऑर्गेनिक केमेस्ट्री) मध्ये सर्वांधिक गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थीनींस.

(vii) श्री. स्वामीनाथन मेमोरीयल अवार्ड (सुवर्णपदक) संस्थेत एम.एससी. भाग-२ (पर्यावरणशास्त्र) मध्ये सर्वांधिक गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यांस/विद्यार्थिनींस.

(viii) Saraswati Memorial Award (Silver Medal) संस्थेत एम.एससी. भाग-२ (पर्यावरणशास्त्र) मध्ये सर्वांधिक गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यांस/विद्यार्थिनींस.

(ix) Statistics prize :- Dr. V. P. Godambe and Dr. Vijaya Hege cash prize and gold medal for the first rank holder in M.Sc. (Statistics) from our institute.

(x) "SUKHDEVJI MAHARAJ OF SAONGI MEMORIAL SCHOLARSHIP"

The Scholarship instituted by Late Dr. Dadi Balsara, an alumnus of the Institute will be given every year consists of a Gold Medal & Cash Prize.

1. The scholarship will be awarded to students from undergraduate programs with the following subjects:

1. Chemistry 2. Physics 3. Botany 4. Zoology 5. Statistics 6. Mathematics
2. A student securing the highest marks in each of the six subjects mentioned above at the B.Sc. I, II and III examinations taken together will be awarded the scholarship, i.e there will be six medals and an equal number of cash prizes for each of the six subjects. A student may bag a medal (and cash prize) in more than one subject.

3. To be considered for the scholarship, the eligible student will necessarily have to apply in the prescribed format available in the institute

4. To be eligible for the scholarship, a student should have secured at least 60% marks at the graduate examination and studied all the three years in Institute of Science only.

The concerned student should not have cleared any previous /current examination using ATKT rules or grace marks.. The concerned student must have passed the examination in first attempt itself.

(xi) SHANKAR BALWANT PANDIT MEMORIAL SCHOLARSHIP is for MSc-I and MSc-II students who have completed BSc and MSc Part I from Institute of Science, Nagpur.

1) The students should have scored consistently 65% (if not then 60%).

2) The parents of the student should have lower income as it is a merit cum means scholarship.

3) Amount of Scholarship Rs. 50000/- for each semester.

Recipients so far: Pratiksha Apradhi (MSc-I, Physics) and Gitesh Chaudhary (MSc-II, Physics).

७. शुल्क (Fees) :

(अ) नियम व दर (Rules and Rates)

(१) संस्थेत प्रवेश घेतेवेळी विद्यार्थ्यांसि सोबतच्या शुल्क तक्त्यानुसार शुल्क भरावे लागेल, वसतिगृह प्रवेश आवेदनपत्राची किंमत १० रुपये राहील.

(२) संस्थेचे शुल्क दोन हप्त्यात भरावे लागेल. यापैकी संस्थेमध्ये प्रवेश मिळाल्याबरोबर संपूर्ण शुल्क एक रकमी भरावे लागेल.

(३) विद्यार्थ्यांने प्रवेश केल्याही घेतला असला तरी त्याला शैक्षणिक सत्राचे शिक्षण शुल्क एकरकमी भरणे आवश्यक आहे.

(४) विद्यार्थ्यांला महाविद्यालय सत्राच्या मध्येच सोडावयाचे असेल तर त्याला पूर्ण सत्राचे शैक्षणिक शुल्क घावे लागेल.

(५) जर जुलै/डिसेंबर महिन्याची १५ तारीख रविवारी किंवा इतर सुटीच्या दिवशी येत असेल तर विद्यार्थ्यांने लगतच्या तारखेस (कामाच्या) त्वारीत शुल्क भरावे. त्यानंतर मात्र नियमाप्रमाणे दंड आकारला जाईल.

(६) शुल्क दरात फेरबदल होऊ शकतो.

(७) सर्व प्रकारचे शुल्क विद्यार्थ्यांने संस्थेच्या भरणापत्रकाद्वारे संस्थेच्या कार्यालयात रोखीने भरावे. पावती सांभाळून ठेवावी. आवश्यकतेनुसार ती पावती सादर करावी लागेल. पावती हरविल्यास पावतीचा दिनांक व क्रमांक कार्यालयात देऊन व रु. २० एवढे शुल्क भरून डुप्लीकेट पावती दिल्या जाईल. पावतीचा दिनांक व क्रमांक न दिल्यास मात्र डुप्लीकेट पावतीसाठी रु. ५० शुल्क भरावे लागेल.

(८) बी.एस्सी. भाग-१ व एम.एस्सी. भाग-१ मध्ये प्रथम प्रवेश घेतांना तारण धन भरावे लागेल.

(९) महाविद्यालय सोडल्याच्या दाखल्याची द्वितीय प्रत (डुप्लीकेट टी.सी.) घ्यावयाचे असल्यास कोर्टचे (डुप्लीकेट टी.सी. व जन्म तारखेचे प्रमाणपत्राकरिता) रु. ५० से शापथपत्र करून प्रतिवर्षी रु. २० प्रमाणे शुल्क भरावे लागेल.

(१०) जुनी डिग्री पाहिजे असल्यास दरवर्षी रु. १० प्रमाणे शुल्क आकारण्यात येईल.

इंदिरा गांधी राष्ट्रीय मुक्त विद्यापीठ (Indira Gandhi National Open University IGNOU) : 36009P

Program Study Centre - ह्या केंद्रावर IGNOU अंतर्गत तिन अभ्यासक्रम राबविले जातात.

१. पदवी - BSCG - 3 Years (CBCS)

२. डिप्लोमा - PGDAC Post Graduate Diploma in Analytical Chemistry - 1 year

३. CPLT : Certificate Program in Laboratory Techniques - 6 months.

ह्या अभ्यासक्रमासाठी इच्छुक विद्यार्थ्यांनी समन्वयक डॉ. नकी जहाँ सिद्धिकी, रसायनशास्त्र विभाग ह्यांचेशी संपर्क साधावा.

(ब) शुल्क परतीचे नियम (Rules for Refund of fees)

(१) एखाद्या विद्यार्थ्याला त्याची प्रवेश पाप्रता ठरविणारे एखादे प्रमाणपत्र मिळेयर्यत अस्थायी प्रवेश दिला असेल व नंतर त्या मिळालेल्या प्रमाणपत्रावरून तो प्रवेशास अपात्र असल्याचे आढळून आल्यास त्याला कोणत्याही शुल्काची रक्कम परत केली जाणार नाही.

(२) संस्थेत प्रवेश घेतल्याही कारणाने प्रवेश रद्द केल्यास कुठलेही शुल्क परत केले जाणार नाही.

(३) तारणधनाची रक्कम, विद्यार्थ्यांकदून होणाऱ्या सरकारी मालमत्तेची हानी, इमारतीतील, वसतिगृहातील व प्रयोगशाळेतील मोडतोड या नुकसान भरपाईसाठी घेतली जाते. या रकमेपेक्षा अधिक नुकसान भरपाई असल्यास ती विद्यार्थ्यांकदून वसूल केली जाईल. विद्यार्थ्यांने जाणीवपूर्वक नुकसान केल्याचे आढळल्यास त्यास संस्थेतून काढून टाकण्यात येईल.

(४) विद्यार्थ्यांने/विद्यार्थिनीने विभागातील सामानाची वा प्रयोगशाळेतील सामानाची मोडतोड केल्यास त्याबाबत विभागप्रमुख निर्णय घेतील व त्यानुसार नुकसान भरपाई करावी लागेल. मोडतोड केलेल्या सामानाच्या मुल्यानुसार नुकसान भरपाई वसूल केली जाईल. त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी प्रयोगशाळेतील सामान काळजीपूर्वक हाताळावे.

(५) तारणधन परतीसाठी विद्यार्थ्यांने संस्था सोडल्यापासून एक वर्षाच्या आत संचालकाकडे अर्ज केल्यास त्याला नुकसान भरपाई वजा जाता उरणारी तारणधनाची रक्कम परत मिळेल.

(६) संस्था सोडल्यानंतर परत मिळणारे तारणधन १ वर्षाचे आत परत न घेतल्यास ते सरकार जमा होईल.

(८) उपस्थिती (Attendance):

रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाच्या नियमानुसार असावी.

टीप.- उपस्थिती निर्धारिणासाठी वर्गातील व प्रयोगशाळेतील उपस्थिती वेगवेगळी विचारात घेतली जाईल.

(९) वैद्यकीय तपासणी (Medical Examination):

(१) विद्यापीठाच्या नियमानुसार संस्थेच्या पटावर असलेल्या प्रत्येक विद्यार्थ्याला वैद्यकीय तपासणीसाठी वैद्यकीय अधिकाऱ्यासमोर उपस्थित राहावे लागेल. वैद्यकीय तपासणीची तारीख संचालकांच्या अनुमतीने वैद्यकीय अधिकारी ठरवतील.

(२) प्रत्येक शैक्षणिक सत्रात एकदा वैद्यकीय तपासणी होईल.

(३) रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाच्या कार्यकारी मंडळाने वेगळे स्थळ सूचित केले नसेल तर, ही तपासणी संस्थेच्या परिसरातच होईल.

(४) खालील विद्यार्थ्यांना वैद्यकीय तपासणीतून सूट देण्यात येईल :-

(अ) स्नातकोत्तर अभ्यासक्रमाचे विद्यार्थी.

(ब) विद्यापीठ कार्यकारी मंडळाच्या विशेष आदेशान्वये सूट देण्यात आलेले विद्यार्थी.

(५) निर्देशित दिवशी व वेळी विद्यार्थ्यांने वैद्यकीय तपासणी करून घेतली नाही तर त्याचे नाव संचालकामार्फत वैद्यकीय अधिकारी, विद्यापीठ कार्यकारी मंडळास कळवतील. अशा विद्यार्थ्यांना विद्यापीठ कार्यकारी मंडळ ५० रुपयांपर्यंत दंड आकारू शकेल.

(६) संस्थेत प्रवेश घेताच प्रत्येक विद्यार्थ्यांने त्याला दिल्या जाणाऱ्या 'अ' नमुन्यात स्वतःच्या आरोग्याचे निवेदन भरून दिले पाहिजे.

१०. शारीरिक शिक्षण / राष्ट्रीय छात्रसेना / राष्ट्रीय सेवा योजना

(Physical Education/NCC/NSS):

(अ) शारीरिक शिक्षण (Physical Education):

रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाच्या (नियम क्र. २५ प्रमाणे) संस्थेतील पदवीपूर्व बी.एस.सी. भाग १ व २ विद्यार्थ्यांना शारीरिक शिक्षण (Physical Education) अनिवार्य आहे. प्रत्येक विद्यार्थ्यांस शारीरिक शिक्षण वर्गाच्या किमान ८०

टक्के वर्गास उपस्थित राहावे लागेल. तसेच विद्यापीठाच्या नियमानुसार घेण्यात येणाऱ्या शारीरिक क्षमता चाचणीसाठी निर्देशित दिवशी, वेळी व ठिकाणी उपस्थित राहावे लागेल. अनुपस्थित विद्यार्थ्यांना रु. ५० दंड भरावा लागेल.

संस्थेत खालील योजना कार्यान्वित आहेत.

(ब) राष्ट्रीय छात्रसेना (National Cadet Corps) NSS

संस्थेत राष्ट्रीय छात्रसेना योजना कार्यान्वित आहे. इच्छुक विद्यार्थ्यांनी संबंधितांशी संपर्क साधून योजनेचा लाभ घ्यावा.

(क) राष्ट्रीय सेवा योजना (National Service Scheme) NSS

संस्थेत राष्ट्रीय सेवा योजनेचा एक गट (युनिट) कार्यरत आहे. संबंधितांशी संपर्क साधून विद्यार्थ्यांनी लाभ घ्यावा.

११. ग्रंथालय (Library):

वृत्तपत्रे, मासिके, संशोधन नियतकालिके, संदर्भ ग्रंथ, क्रमिक पुस्तके तसेच स्पर्धा परीक्षेसंदर्भातील अनेक पुस्तके यांनी संस्थेचे ग्रंथालय सुसज्ज असून ग्रंथालयात सुमारे ६०,००० ग्रंथ उपलब्ध आहेत.

ग्रंथालयाच्या जास्तीत जास्त उपयोग व्हावा ह्या उद्देशाने ग्रंथालयात खालील योजना कार्यान्वित करण्यात आल्या आहेत:-

(१) पुस्तक संचिती (Book Bank)

(२) पाठ्यक्रम-ग्रंथालय (Text Books)

(३) विद्यापीठ अनुदान आयोग पुस्तक संचिती (UGC Book Bank)

(४) ग्रंथालयात इंटरनेट सेवा उपलब्ध आहे.

वरील योजनांतर्गत पुस्तक देव-घेवी संबंधीचे नियम संस्थेच्या ग्रंथालयात पाहावयास मिळतील.

(५) स्वतंत्र वाचन कक्षा.

(६) ऑन-लाईन ओपन अक्सेस रिसोर्सेस (Online open Access Resources)

(७) युजीसी एन-लीस्ट प्रोग्रॅम (UGC-N-LIST Program)

ग्रंथालयाचे नियम (Rules for Library)

(१) विज्ञान संस्थेत प्रवेश घेणाऱ्या प्रत्येक विद्यार्थ्याला ग्रंथालयाचा सभासद होणे अनिवार्य आहे.

(२) संशोधन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी आपले नाव ग्रंथालयात नोंद करणे आवश्यक आहे त्याशिवाय त्यांना ग्रंथालयात बसता येणार नाही. तसेच पुस्तकांची देवाण-घेवाण करता येणार नाही.

(३) एखाद्या वाचकाकडून ग्रंथ हरविल्यास नवीन ग्रंथ आणून घ्यावा लागेल. काही तांत्रिक अडचणीमुळे ग्रंथ उपलब्ध नसल्यास त्याला सदर पुस्तकाच्या साध्याच्या किंमतीच्या दुप्पट रक्कम भरावी लागेल.

(४) ग्रंथ परत करण्यास विलंब लागल्यास प्रत्येक दिवसाला, प्रत्येक पुस्तकाला २ रु. आकारण्यात येईल.

(५) विद्यार्थ्यांना आपल्या नावावरील ग्रंथ परस्पर दुसऱ्याच्या नावावर हस्तांतरित करता येणार नाही.

(६) विद्यार्थ्यांचे ग्रंथ नोंदणीपत्रक हरविल्यास १० रुपये (दहा रुपये) भरून नवीनग्रंथ नोंदणीपत्रक प्राप्त करता येईल.

१२. वसतिगृह सुविधा :

संस्थेत मुलांचे/मुलींचे स्वतंत्र वसतिगृह असून वसतिगृहांची क्षमता खालीलप्रमाणे आहे :-

वसतिगृह (मुले) - ८०

वसतिगृह (मुली) - ६०

वसतिगृहात प्रवेशाबाबतची नियमावली (Rules for Hostel Admission) :

(१) संस्थेचे शैक्षणिक वर्ष सुरु होताच वसतिगृहे उघडली जातात.

(२) प्रवेश :-

- (१) वसतिगृहात प्रवेश मिळण्याकरिता विहित केलेल्या नमुन्यातच अर्ज केला पाहिजे. हा अर्ज कार्यालयात मागणी केल्यास रु. १० शुल्क भरून मिळू शकेल.
- (२) संस्थेतील प्रवेशानंतरच वसतिगृहात प्रवेश दिला जाईल.
- (३) वसतिगृह प्रवेशासाठी विद्यार्थी स्थानिक नसावा.
- (४) विद्यार्थ्यांना गुणवत्तेच्या आधारावर वसतिगृहात प्रवेश दिला जाईल. मर्यादित जागांमुळे महाविद्यालयात प्रवेश मिळाला म्हणजे वसतिगृहात प्रवेश मिळालाच पाहिजे असे नाही.
- (५) वसतिगृहात फक्त एका शैक्षणिक वर्षासाठीच प्रवेश देण्यात येतो. पुनःप्रवेशाकरिता प्रत्येक शैक्षणिक वर्षाच्या सुरुवातीस नवा अर्ज निकाल लागल्यापासून १० दिवसांचे आत करावा लागेल.
- (६) अनुत्तीर्ण/ए.टी.के.टी. असलेल्या विद्यार्थ्यांना वसतिगृहात प्रवेश मिळाणार नाही.
- (७) वसतिगृहाच्या नियमांचा व शिस्तीचा भंग केल्यास, विद्यार्थ्यांस केव्हाही वसतिगृहातून काढून टाकण्यात येईल.
- (८) वसतिगृहात प्रवेश घेतल्याचा तारखेनंतर एक महिन्याच्या आत वसतिगृहात दाखल झाले पाहिजे. अन्यथा प्रवेश रद्द केला जाईल. तसेच प्रवेश घेतल्यापासून सर्व शुल्क लागू होतील.
- (९) विद्यार्थ्यांची/विद्यार्थिनीची प्रथम सत्रातील महाविद्यालयातील उपस्थिती ७५% पेक्षा कमी असल्यास त्याचा/तिचा वसतिगृहातील प्रवेश रद्द करण्यात येईल.
- (१०) वसतिगृहात दाखल झाल्यानंतर अधीक्षकांच्या/ व्यवस्थापिकेच्या पूर्वपरवानगीशिवाय विद्यार्थी/विद्यार्थिनी सतत ३० दवस गैरहजर राहिल्यास, त्याला/तिला वसतिगृहातून काढून टाकण्यात येईल.
- (११) विद्यार्थ्यांला महाविद्यालय सत्राच्या मध्येच सोडावयाचे असेल तरी त्याला पूर्ण सत्राचे वसतिगृह शुल्क द्यावे लागेल.
- (१२) संशोधनासाठी संस्थेत प्रवेश घेतलेल्या नियमित विद्यार्थ्यांना फक्त ३ वर्षासाठी वसतिगृहात प्रवेश देण्यात येईल. दरवर्षी प्रवेश घेणे आवश्यक आहे. नाहीतर प्रेवश रद्द केली जाईल. Registration केल्यास तरी प्रवेश पुनः renew करता येणार नाही.
- (१३) वसतिगृहामध्ये प्रवेशाबाबत अंतिम निर्णय संचालक, विज्ञान संस्था, नागपूर ह्यांचा राहील.

(14) If student takes admission in another PG Course after completing PG in one subject he/she will not be eligible to take hostel admission again.

विद्यार्थिनी वसतिगृहातील नियमावली

- (१) विद्यार्थिनी वसतिगृह ईमारत / परिसरामध्ये पुरुषांना प्रवेश करता येणार नाही.
- (२) विद्यार्थिनीचे पालक / स्थानिक पालक, नातेवाईकांना वसतिगृह अधिक्षकांच्या पूर्वपरवानगीने प्रवेशद्वारा बाहेरच बोलता / भेटता येईल.
- (३) विद्यार्थिनीना भेटण्याकरीता आलेले पालक / नातेवाईक / मैत्रीणी यांना वसतिगृह ईमारतीमध्ये प्रवेश करता येणार नाही. त्याच प्रमाणे विद्यार्थिनीच्या खोल्यामध्ये वास्तव्य करता येणार नाही.
- (४) वसतिगृह अधिक्षीका यांच्या पूर्वपरवानगी शिवाय विद्यार्थिनींना सायंकाळी ७.०० नंतर वसतिगृहाबाबेर जाता येणार नाही.
- (५) विद्यार्थिनींना सुट्टीकरीता आपल्या घरी किंवा नातेवाईकाकडे जायचे असल्यास वसतिगृह अधिक्षीकांकडे लेखी अर्ज करून पूर्व परवानगी घेवून जाता येईल. वसतिगृहातील विद्यार्थिनी वसतिगृह अधिक्षीकांच्या पूर्वपरवानगी शिवाय १५ दिवसापेक्षा जास्त कालावधी पर्यंत वसतिगृहामध्ये अनुपस्थित राहिल्यास पालकांनी समक्ष भेटून खुलासा करून लेखी

विनंती केल्यानंतरच वसतिगृहामध्ये दाखल करून घेता येईल. अन्यथा वसतिगृह प्रवेश आपोआप रद्द होईल.

(६) विद्यार्थिनींनी वसतिगृहामध्ये शिस्त पाळावी भांडण / तंटा / हेवेदावे न करता एकमेकाशी सौजन्याची वर्तणूक ठेवून वसतिगृहातील वातावरण मैत्रीपूर्ण व खेळीमेळीचे राहील याची दक्षता घ्यावी.

(७) विद्यार्थिनींनी आपले राहणीमान स्वच्छ व नीटनेटके ठेवावेत. आपली खोली व वसतिगृहाचा परिसर स्वच्छ राहील याची दक्षता घ्यावी.

(८) वसतिगृहातील विद्यार्थिनींची प्रकृती ठीक नसल्यास किंवा आजारी असल्यास तात्काळ अधिक्षीका / प्रभारी अधिक्षीका यांना कळविण्यात यावे.

(९) वसतिगृहातील विद्यार्थिनींनी आपल्या जवळील रक्कम, मोबाईल व इतर मौल्यवान वस्तु स्वतःच्या जबाबदारीवर ठेवाव्यांत. वस्तु हरविल्यास किंवा चोरी झाल्यास वसतिगृह जबाबदार राहणार नाही.

(१०) वसतिगृहातील विद्यार्थिनींनी विद्यार्थी संघटना वगळता अन्य कोणत्याही राजकीय पक्षाचे किंवा संघटनेचे सभासद होता कामा नये त्याच प्रमाणे राजकीय पक्षांच्या सभेमध्ये सहभाग घेवू नये.

(११) विद्यार्थिनींना भोजनाकरीता वसतिगृह इमारतीमध्ये मेस सुविधा उपलब्ध आहे. वसतिगृहातील सर्व विद्यार्थिनींना वसतिगृहातील मेसमध्येच भोजन घेणे बंधनकारक राहील. वसतिगृहातील विद्यार्थिनींना बाहेरील जेवणाचे डबे वसतिगृहामध्ये आणता येणार नाहीत.

(१२) वसतिगृहातील विद्यार्थिनींनी भोजनावेळी शांतता व शिस्त पाळावी.

(१३) वसतिगृहातील विद्यार्थिनींनी स्नानगृहामध्ये तसेच इतरत्र खरकटे व कचरा टाकू नये घाणीमुळे साथीच्या रोगांना प्रादुर्भाव होत असल्याने वसतिगृह परिसर स्वच्छ राही याची दक्षता घ्यावी.

(१४) विद्यार्थिनींनी महाविद्यालयामध्ये नियमित उपस्थित राहून थिअरी / प्रॅक्टीकल पूर्ण करावे.

(१५) या शासकीय संस्थेचे वसतिगृह हे बाहेरील खेड्यातील ज्या मुलींना शहरामध्ये नातेवाईक नसल्यामुळे राहण्याची सोय नसल्यामुळे गैरसोईमुळे त्यांना शिक्षणापासुन वंचित राहणे लागु नये त्यांची सोय व्हावी या हेतुने उपलब्ध करूण दिलेली सुविधा आहे. खेड्यातील मुलींना त्यांचे ध्येय साध्य करण्याकरीता हि संधी आहे. विद्यार्थिनींनी याचा फायदा घेवून आपले ध्येय साध्य करण्याकरीता प्रयत्नशिल राहावे.

(१६) हे वसतिगृह ही शासकीय संस्था आहे या वसतिगृहामध्ये सर्व जातिर्धर्माच्या मुली वास्तव्य करीत असल्याने भेदभाव न करता सर्व धर्म समभाव या उक्तीनुसार वसतिगृहातील विद्यार्थिनींनी आचरण करावे. वसतिगृह ईमारत / परिसरामध्ये कोणतेही धार्मिक विधी / पूजा / प्रार्थना घेण्यास प्रतिबंध आहे.

(१७) विद्यार्थिनींना वसतिगृहातील वरील सर्व नियम काटेकोरपणे पाळणे बंधनकारक राहील. ज्या विद्यार्थिनीं या नियमाचे पालन करणार नाही किंवा उल्लंघन करून गैर वर्तन करतील त्यांचे पालकांना बोलावुन विद्यार्थिनींच्या गैरवर्तणुकीबाबत अवगत करण्यात येईल.

(१८) वसतिगृहातील ईमारत / परिसरामध्ये रँगींग व रँगींग सदृश्य कृती करणे महाराष्ट्र रँगींग अधिनियम १९९९ नुसार गुन्हा आहे. रँगींग किंवा रँगींग सदृश्य कृती करणाऱ्या विद्यार्थिनीबाबत सदरहू अधिनियमातील तरतुदीनुसार कार्यवाही करण्यात येईल.

(१९) विद्यार्थिनींनी वसतिगृहातील असुविधेबाबत किंवा अन्य तक्रारी वसतीगृहामध्ये उपलब्ध तकार पुस्तिकेमध्ये नोंद कराव्यात त्याचप्रमाणे वसतीगृह अधीक्षिका / प्रभारी यांचेकडे करण्यात आलेल्या तक्रारीची दखल वसतीगृह अधिक्षक / प्रभारी अधिक्षीका यांनी न घेतल्यास या संस्थेकडे कळविण्यात यावे.

(३) वसतिगृह शुल्क (Hostel Fees)

(१) महाराष्ट्र शासन, उच्च व तंत्र शिक्षण सेवायोजना विभाग, शासन निर्णय क्र. जी.सी.एच./१०९२-(९९)/विशिष्ट, दिनांक २ जून १९९२ च्या अन्वये वसतिगृहाच्या शुल्काचे दर निर्धारित करण्यात आले आहेत. तथापि, शासनाने

वसतिगृहाच्या शुल्कात वाढ केल्यास, ती विद्यार्थ्यांस बंधनकारक राहील.

वसतिगृहात प्रवेश मिळाल्याबोरोबर प्रत्येक विद्यार्थ्याला पुढील शुल्क वर्गण्या/खोलीभाडे तारणाधन संस्थेच्या कार्यालयात भरावे लागेल.

शुल्क तक्ता (Fee Chart)

	रुपये
(अ) वसतिगृहात प्रवेश मिळालेल्या प्रत्येक विद्यार्थ्याला प्रवेश शुल्क	५०
(ब) वसतिगृहाचे खोलीभाडे पूर्ण सत्रासाठी एक रकमी	१,०००
(क) वसतिगृहात पूर्ण सत्रासाठी वीज आकार	७५०
(ड) वसतिगृहात पूर्ण सत्रासाठी पाणी आकार	२५०
(इ) करमणूक कक्षातील खेळाचे सामान, वृत्तपत्रे	१५०
(ई) भोजनातील भांडे शुल्क वार्षिक	५०
(फ) सरकारी मालाची तुटफूट वा नुकसान भरणार्झ शुल्क	५०
(ग) वसतिगृहाच्या व्यवस्थापनाकरिता लागणाऱ्या इतर खर्चासाठी	२००
(ह) तारणाधन	१००
एकूण ..	२,६००/-

टीप : (१) सदर शुल्क एकरकमी भरणे आवश्यक आहे. त्यात विद्यार्थीस सुट दिली जाणार नाही.

(२) भारत सरकारची शिष्यवृत्ती प्राप्त करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना खोलीभाडे भरण्याची गरज नाही.

(४) सर्वसाधारण नियम (General Rules) :

(१) वसतिगृहात प्रवेश मिळालेल्या विद्यार्थ्यांकरिता आवश्यक ते फर्निचर, पाणीपुरवठा, झाडलोट इत्यादि व्यवस्था असते. विजेच्या बळ्बचा खर्च विद्यार्थ्यांना स्वतः करावा लागेल.

(२) वसतिगृहात राहणाऱ्या प्रत्येक विद्यार्थ्याला वसतिगृहातील भोजनगृहातच जेवण घेणे अनिवार्य राहील. तसेच भोजनखर्च प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेला आगाऊ द्यावा लागेल.

(३) भोजनखर्च विद्यार्थ्यांना स्वतःच द्यावा लागेल व भोजनगृहाच्या कंत्राटदाराकडे जमा करावे लागेल. तसे न केल्यास पुढील प्रत्येक दिवशी रु. १० प्रमाणे दंड लावल्या जाईल.

(४) विद्यार्थ्यांना स्वतःची मच्छरदाणी, लहान बादली व बिछाना आणावा लागेल.

(५) रात्री सात व आठ नंतर योग्य अधिकाच्यांच्या परवानगीशिवाय विद्यार्थ्यांनी वसतिगृहाच्या बाहेर राहता कामा नये.

(६) विजेच्या दिव्याखेरीज अधिक दिवे लावणे, विजेच्या उपकरणात काढ-घाल करणे अगर विजेची शेगडी, इस्तरी वापरणे यांना सक्त मनाई आहे. या नियमांचे उल्लंघन करणाऱ्यास जबर दंड करण्यात येईल.

(७) वसतिगृहात राहत असताना विद्यार्थ्यांनी कुठल्याही मौल्यवान वस्तू जवळ बाळगू नयेत. बाळगल्यास, त्याची जबाबदारी सर्वस्वी विद्यार्थ्यांची राहील.

(८) खोलीतील व भोजनगृहातील सामान, दारे व खिडक्यांची तावदाने इत्यादी सरकारी मालाची नासधूस झाली व ते हरवले तर त्याची संयुक्त च वैयक्तिक जबाबदारी वसतिगृहात राहणाऱ्या प्रत्येकावर राहील.

(९) वसतिगृहात गैरहजर राहावयाचे असल्यास, विद्यार्थ्यांनी अधीक्षक/अधीक्षिका यांचेकडे लेखी अर्ज केला पाहिजे.

(१०) संस्था चालू असेल त्या दिवशी विद्यार्थ्यांना पूर्वपरवानगीशिवाय वसतिगृह सोडून जाता येणार नाही.

(११) विद्यार्थिनींना आई-वडील-पालक यांची सही असलेली मान्यताप्राप्त व्यक्तींची नावे (वसतिगृहात प्रवेश घेतांना) द्यावी लागेल. या यादीतील व्यक्तींनाच वसतिगृहातील विद्यार्थिनींना ठराविक वेळात भेटता येईल किंवा प्रसंगविशेषी त्यांचेकडे गावात राहण्याची त्यांना परवानगी मिळू शकेल. अशाप्रकारच्या यादीच्या अभावी विद्यार्थिनीला वसतिगृहात कोणालाही भेटता येणार नाही किंवा गावात कोणाकडे जाऊन राहता येणार नाही.

संशोधनासाठी प्रवेश प्राप्त विद्यार्थी, तीन वर्ष वसतिगृहात राहू शकतात. परंतु त्यांनी दरवर्षी प्रवेश घेणे आवश्यक आहे.

(i) कोणत्याही विद्यार्थिनीला गावातील आपल्या नातेवाईकांकडे राहावयास जावयाचे असेल तर त्या नातेवाईकाने स्वतःच्या जबाबदारीवर विद्यार्थिनीला आपल्याकडे घेऊन जावे आणि स्वतः आपल्याबरोबर तिला वसतिगृहात पोहचवून द्यावे.

(ii) परवानगीनुसार आपल्या आई/वडील/पालकांकडे राहावयास गेलेल्या विद्यार्थिनीने वसतिगृहात परत येते वेळी आपल्या आईचे/वडिलाचे-पालकांचे पत्र घेऊन येणे आवश्यक आहे.

(१२) पालकांना लेखी सूचना दिल्यानंतर त्यांनी त्यांची दखल घेऊन या संदर्भात अधीक्षक/अधीक्षिका यांना त्वरीत भेटणे आवश्यक आहे. याबातीत त्यांच्याकडून निष्काळजीपणा झाल्यास, होणाऱ्या परिणामाची संपूर्ण जबाबदारी पालकांवरच राहील.

(१३) याखरीज इतर नियम करणे अधिकाच्यांच्या अधीन आहे. हे सर्व विद्यार्थ्यांवर बंधनकारक राहील. नियमांचे उल्लंघन केल्यास विद्यार्थ्यांवर कडक कारवाई करण्यात येईल.

(१४) रॅगिंग करणे हा गुन्हा आहे. तसे आढळल्यास, संबंधित विद्यार्थ्यांवर कडक कारवाई करण्यात येईल. रॅगिंग करताना आढळल्यास विद्यार्थ्यांवर शिस्तभंगाची कारवाई करण्यात येईल व त्याचा संस्थेतील तसेच वसतिगृहातील प्रवेश रद्द केला जाईल.

(१५) वसतिगृहात प्रवेशित विद्यार्थ्यांच्या खोलीत आगांतुक व्यक्ती रात्री मुक्कामासाठी आढळल्यास रुपये १०० दंड केल्या जाईल. ह्या व्यतिरिक्त मुलांच्या / मुलींच्या वसतिगृहाच्या स्वतंत्र नियमांचे पालन करणे त्यांना अनिवार्य असेल.

१३. ओळखपत्र व ग्रंथ नोंदणीपत्र (Identity Card and Library Card):

(१) बी.एस.सी. भाग-१ व एम.एस.सी. भाग-१ मध्ये प्रवेश घेतल्यानंतर किंवा विज्ञान संस्थेत इतर कुठल्याही वर्षाला प्रवेश घेतल्यानंतर प्रवेश शुल्क भरल्याची पावती प्रबंधकांना दाखवून संस्थेचे ओळखपत्र व ग्रंथ नोंदणीपत्र त्वरीत तयार करावे.

(२) ओळखपत्र, ग्रंथ नोंदणीपत्र परत केल्याशिवाय संस्थेतील प्रवेश रद्द केला जाणार नाही.

(३) नवीन ओळखपत्र घेतेवेळी जुने ओळखपत्र कार्यालयात जमा करावे लागेल.

१४. सामान्य शिस्त नियम (General Discipline):

(१) संस्थेच्या संग्रहालयात व भंडारात विद्यार्थ्यांना जाण्यास सक्त मनाई आहे. आवश्यक उपकरणे, यंत्रसामग्री, रसायने इ. साहित्य प्रयोगशाळा कर्मचारी आणून देतील.

(२) वैज्ञानिक प्रयोग साहित्य व उपकरणांच्या मोडतोडीस विद्यार्थी सर्वस्वी जबाबदार राहील व त्यास त्याची संपूर्ण नुकसान भरपाई यावी लागेल. वैज्ञानिक प्रयोग शाळेतील साहित्य व उपकरणांचे किरकोळ नुकसान भरून काढण्यासाठी प्रत्येक विद्यार्थ्याकडून नाममात्र शुल्क घेतले जाईल.

(३) संस्थेच्या परिसरात वावरतांना प्रत्येक विद्यार्थ्यांने स्वतःजवळ त्याला दिलेले ओळखपत्र बाळगणे आवश्यक आहे. नसल्यास, त्याचेविरुद्ध शिस्तभंगाची कारवाई करण्यात येईल.

(४) प्रत्येक शैक्षणिक वर्षाकरिता वेगळे ओळखपत्र देण्यात येईल.

(५) ओळखपत्र हरविल्यास रु. २५ शुल्क भरून नवीन ओळखपत्र घ्यावे लागेल.

(६) विद्यार्थ्यांनी व संस्थेतील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाच्यांनी आपली वाहने संस्थेच्या अधिकृत रटेंडर ठेवावीत. ठेकेदाराकडून त्याकरिता रोज बिल्ल घ्यावा. संस्थेच्या आवारात इतरत्र वाहने ठेवण्यास सक्त मनाई आहे. इतरत्र ठेवलेल्या वाहनांच्या नुकसानीच वा चोरीस वाहन मालक संपूर्णतः जबाबदार राहील.

(७) चोरी गेलेल्या किंवा नुकसान झालेल्या वाहनाबाबतीत नुकसान भरपाई देण्याचा अधिकार समितीकडे राहील व समितीचा निर्णय बंधनकारक राहील.

(८) वाहनधारकाने सायकलकरिता रु.३०, स्कूटर, मोपेडकरिता रु.६० व कार करिता रु. १२० प्रतीमाह शुल्क म्हणून

ठेकेदारास घावे. त्याची पावती घ्यावी व ती जपून ठेवावी. अभ्यागतांसाठी शुल्क प्रतिदिन सायकल रु. २, स्कुटरकरिता रु. ५ व कारकरिता रु. १० राहील.

उपरोक्त वाहन शुल्क संस्थेतील कर्मचाऱ्यांना लागू नाही.

(९) विद्यार्थ्यांची वागणूक शिस्तबद्दु, योग्य व विनयशील असावी. संस्थेच्या उच्च परंपरेला यक्किंचितही धक्का लागेल अशी वर्तपूक करू नये. उदा. धुम्रपान, मादक पदार्थांचे सेवन, इत्यादी.

(१०) शिस्तीचे उलंघन करणाऱ्यावर संचालक योग्य ती कारवाई करतील. या बाबतीत संचालकांचा निर्णय अंतिम व विद्यार्थ्यांस बंधनकारक राहील.

(११) विद्यार्थ्यांनी स्वतःजवळचे भ्रमणद्वनी (मोबाईल) वर्ग सुरु असतांना बंद ठेवावेत. वर्ग सुरु असतांना मोबाईल वाजल्यास तो सेट जप्त करण्यात येईल. तसेच विद्यार्थी शिस्तभंगाच्या कारवाईस पात्र ठरेल.

(१२) विद्यार्थ्यांनी संस्थेशी संबंधित कोणतीही तक्रार लेखी स्वरूपात संचालकांकडेच करावी इतर कुठल्याही बाहेरील संस्था/संघटनेच्या मार्फत तक्रार करू नये. तसे केल्यास शिस्तभंगाची कारवाई करण्यात येईल.

(१३) बेशिस्त विद्यार्थ्यांस दंडित करण्यात येईल. प्रसंगी अशा विद्यार्थीचे नावे संस्थेच्या हजेरीपटावरून काढण्यात येईल.

(१४) महाराष्ट्र रॅगिंग प्रतिबंधक अधिनियम, १९९९ नुसार रॅगिंग केल्याचा आरोप सिद्ध झाल्यास संबंधित दोषी विद्यार्थ्यांस २ वर्षेपर्यंत कारावास व रु. १०,०००/- पर्यंत दंड अशी शिक्षा होऊ शकते. त्याशिवाय त्या दोषी विद्यार्थ्यांस महाविद्यालयातून किंवा संस्थेतून काढून टाकण्यात येईल व ५ वर्षेपर्यंत त्याला अन्य कोणत्याही महाविद्यालयामध्ये किंवा संस्थेमध्ये प्रवेश मिळाणार नाही. त्यामुळे संस्थेत अथवा वसतिगृहात विद्यार्थी रॅगिंग करताना आढळल्यास त्याचे नाव तात्काळ संस्थेतून काढून टाकण्यात येईल. तसेच याप्रकरणी त्वरित एफ.आय.आर. दाखल करण्यात येईल व विद्यार्थी वरील शिक्षेस पात्र ठरेल.

(१५) संस्थेतील आजी विद्यार्थी, विद्यमान अधिकारी व कर्मचाऱ्यांव्यतिरिक्त, इतर व्यक्ती, संस्थेच्या आवारात/इमारतीत जास्त काळ आढळल्यास, त्यांची विचारपूस करून, आवश्यक असल्यास योग्य ती कार्यवाही करण्याचे सर्व अधिकार संचालकांना आहेत.

(१६) संस्थेचे आवार, वर्गखोल्या, बगीचा व प्रसाधनगृहे यांची स्वच्छता राखणे ही प्रत्येक विद्यार्थ्यांची/विद्यार्थिनीची नैतिक जबाबदारी आहे. त्यामुळे ह्याठिकाणी कचरा करणाऱ्यावर कारवाई केली जाईल.

१५. पालकांना विशेष सूचना (Special Instructions for Parents) :

(१) पालकांनी कृपया विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीविषयीचे, देय शुल्काबद्दल व सामान्य शिस्तीचे नियम काळजीपूर्वक वाचावेत व त्यानुसार आपल्या पाल्याचे आचरण चांगले राहण्याविषयी अत्यंत दक्ष राहावे.

(२) संस्थेत घेतल्या जाणाऱ्या सर्व घटक परीक्षा व सत्र परीक्षांना उपस्थित असणे व प्रत्येक विषयात किमान ४० टक्के गुण मिळविणे विद्यार्थ्यांसाठी अनिवार्य असेल.

(३) विद्यार्थ्यांच्या उपस्थिती व प्रगतीविषयीचा आढावा पालकांनी घेणे आवश्यक आहे. या संबंधीच्या सूचना वेळोवेळी संस्थेकडून देण्यात येतात. त्याची पालकांनी दखल घ्यावी. कोणत्याही वर्गात किंवा प्रात्यक्षिकाच्या वर्गात सतत गैरहजर राहिल्यास पालकांनी तशी लेखी सूचना संचालकास घावी, अन्यथ त्याच पुढील वर्गात उपस्थित राहू दिले जाणार नाही. विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीची व शैक्षणिक प्रगतीची सर्वस्वी जबाबदारी पालकांवर राहील.

(४) विद्यार्थ्यांसंबंधी विवाद उपस्थित झाल्यास संचालकांच्या नियंत्रणानुसार पालकांची उपस्थिती अनिवार्य आहे.

(५) वसतिगृहात राहणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांनी अधून-मधून अधीक्षक, वसतिगृह यांच्याशी संपर्क ठेवावा.

ठिप: आवश्यक वाटल्यास वरील माहिती मध्ये वेळोवेळी बदल करण्यात येतील.

डॉ. रामदास गो. आत्राम
संचालक
विज्ञान संस्था, नागपूर

१६. शुल्क तत्त्वा
INSTITUTE OF SCIENCE, NAGPUR
Fees for the year 2020-21

Sr. No.	Item	B.Sc. I	B.Sc. II	B. Sc. III	M. Sc. I Che. Bot. Phy. Zoo. Env. Sc. Stats	M. Sc. II Che. Bot. Phy. Zoo. Env. Sc. Stats	M.Sc. I Maths	M.Sc. II Maths	Research
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	Tuition Fees	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	00
2	Laboratory Fees	500	500	500	500	00	00	00	1000
3	Term Fee	325	325	325	325	325	325	325	00
4	Enrolment Form Fee	10	00	00	10	00	10	00	00
5	Enrolment Form Fee	100	00	00	100	00	100	00	00
6	Environmental Sci. Fee	00	100	00	00	00	00	00	00
7	Caution Money	50	50	50	100	100	100	100	200
8	University Annual Fee	125	125	125	125	125	125	125	00
9	Stu. Welfare Fund	05	05	05	05	05	05	05	00
10	Stu. Aid fund	60	60	60	60	60	60	60	00
11	Stu. Medical Aid Fund	05	05	05	05	05	05	05	00
12	Stu. Union Fee	05	05	05	05	05	05	05	00
13	Stu. Medical Exam. Form	05	05	05	05	05	05	05,	00
14	Stu. Medical Exam. Fee	40	40	40	40	40	40	40	00
15	University Game Fee	25	25	25	25	25	25	25	00
16	Disaster Management Fee	10	10	10	10	10	10	10	00
17	Ashwamedh	30	30	30	30	30	30	30	00
18	E-Seva	50	50	50	50	50	50	50	50
19	Phy. Efficiency Test fine	40	40	40	40	40	40	40	00
20	Extra Curricular Activity	80	80	80	80	80	80	80	00
21	Library Fee	200	200	200	200	200	200	200	200
22	Test Exam Fee	50	50	50	50	50	50	50	00
23	Identity Card	20	20	20	20	20	20	20	20
24	Sports	240	240	240	240	240	240	240	240
25	Magzine Fee	100	100	100	100	100	100	100	100
26	Garden Fee	50	50	50	50	50	50	50	50
27	Campus Interview	50	50	50	50	50	50	50	50
28	Internet facility Fee	50	50	50	50	50	50	50	50
29	NSS Fee	10	10	10	10	10	10	10	-
		3235	3225	3125	3285	3175	2785	2675	1960
	PCM/PSM/PEM/SCOM Exam Fee	732	732	932	1490	1690	1078	1278	..
	Total Fee Open	3957	3947	4047	4765	4855	3853	3943	..
	CBZ/CZEnv/CBEnv Exam	856	856	1056
	Total Fee Open	4081	4071	4171
	For OBC/SC/ST/ VJNT/SBC	1205	1195	1095	1255	1145	1255	1255	..
	PCM/PSM/PEM/SCOM Exam Fee	732	732	932	1490	1690	1078	1278	
	Total Fee	1937	1927	2027	2745	2835	2333	2423	
	CBZ/CZEnv/CBEnv Exam Fee	1205	1195	1095
		856	856	1056
	Total Fee	2061	2051	2151

INSTITUTE OF SCIENCE, NAGPUR

Academic Calendar 2020-2021

Period (01 August 2020 to 25 May 2021)

Month	Working days	Program	Academic	Other
August-2020	24	01 August Commencement of odd semester session	Commencement of UG and PG classes	01 Aug. Bakri Eid 15 Aug. Independence day 22 Aug. Ganesh chaturthi
September-2020	26	25 September Online Induction program	Seminars	Tree plantation
October-2020	25	01 to 08 October Inauguration of extracurricular activities NSS/LACF/CCPC/Women Cell/ Human right/SRC	23 to 29 October 1 st Unit test	02 Oct. Gandhi jayanti 30 Oct. Eid-e-Milad
November-2020	19	05 November Open Talent Contest	Parent – Teachers meet Study tours	10 to 16 Nov. Diwali vacation 26 Nov. Constitution day
December-2020	21		11 December End of session 12 December Commencement of University exams	06 Dec. Dr. Ambedkar Mahaparinirvana divas 25 Dec. Christmas
January-2021	14	16 January Commencement of even semester session	UG/PG Practical exams Commencement of even semester classes	26 Jan. Republic Day
February-2021	23	01 to 05 February Annual social gathering	Guest lecture Webinar/Online Conference and Workshop	19 Feb. Shivjayanthi 28 Feb. National Science day
March-2021	25	Blood donation camp	Seminars 2 nd Unit test	08 Mar. Women's day 11 Mar. Mahashivaratri 29 Mar. Holi
April-2021	23	Workshops for Teaching and Non-teaching staff	Project submission and presentation UG/PG Practical exam	02 April Good Friday 14 April Dr. Babasaheb Ambedkar jayanti 25 April Mahavir jayanti (Sunday)
May-2021	20	25 May session end	22 May Commencement of University exams	13 May Ramzan Eid

*Note: Academic Calendar 2020-2021 is subject to change as per timely notifications issued by RTM Nagpur University.

**संस्थेचे आधारसंभ - प्राध्यापक व कर्मचारी
शिक्षकवृद्धाची यादी**

डॉ. रामदास गो. आत्राम			संचालक		
भौतिकशास्त्र विभाग					
अ.क्र.	नाव	पदनाम	अ.क्र.	नाव	पदनाम
(१)	(२)	(३)	(१)	(२)	(३)
१	डॉ. महेश साळुऱ्हे	प्राध्यापक व विभागप्रमुख	६	डॉ. स्वाती देशमुख	सहाय्यक प्राध्यापक
२	डॉ. सुनील पाटील	सहयोगी प्राध्यापक	७	श्री. अब्दुल चौधरी	सहाय्यक प्राध्यापक
३	डॉ. कमलेश आलती	सहयोगी प्राध्यापक	८	डॉ. सत्यपा जीगजेणी	सहाय्यक प्राध्यापक
४	डॉ. चंद्रशेखर चौधरी	सहाय्यक प्राध्यापक	९	डॉ. कल्पना नागदे	सहाय्यक प्राध्यापक
५	श्री. सर्वेश्वर कासला	सहाय्यक प्राध्यापक	१०	श्री. योगेश वानखेडे	सहाय्यक प्राध्यापक

रसायनशास्त्र विभाग					
१	डॉ. विनोद कांबळे	प्राध्यापक व विभाग प्रमुख	९	डॉ. मंगेश शेळके	सहयोगी प्राध्यापक
२	डॉ. अंजली रहाटगावकर	प्राध्यापक	१०	डॉ. मोहम्मद इदिस	सहाय्यक प्राध्यापक
३	डॉ. सुनील गणात्रा	सहयोगी प्राध्यापक	११	श्री. सत्यन पाटील	सहाय्यक प्राध्यापक
४	डॉ. फरीन इनाम	सहयोगी प्राध्यापक	१२	श्री. प्रशांत अष्टपुत्रे	सहाय्यक प्राध्यापक
५	डॉ. सुजाता देव	सहयोगी प्राध्यापक	१३	श्री. रामेश्वर शिंदे	सहाय्यक प्राध्यापक
६	डॉ. विजयकुमार भुसे	सहयोगी प्राध्यापक	१४	श्री. बाळू नवले	सहाय्यक प्राध्यापक
७	डॉ. गायत्री फडनाईक	सहयोगी प्राध्यापक	१५	श्री. प्रकाश शिरसाठ	सहाय्यक प्राध्यापक
८	डॉ. नक्कीजहाँ सिंद्हीकी	सहयोगी प्राध्यापक	१६	डॉ. राजेंद्र तायडे	सहाय्यक प्राध्यापक

प्राणिशास्त्र विभाग					
१	डॉ. अर्चना नेरकर	प्राध्यापक व विभाग प्रमुख	५	प्रा. कविता पाटील	सहाय्यक प्राध्यापक
२	डॉ. सुशिल कुमार चौधरी	सहयोगी प्राध्यापक	६	डॉ. अरुणा कावडकर	सहाय्यक प्राध्यापक
३	डॉ. स्वाती कौशिक	सहयोगी प्राध्यापक	७	डॉ. राजेंद्र तिजारे	सहाय्यक प्राध्यापक
४	डॉ. यशश्री गढीकर	सहयोगी प्राध्यापक	८	डॉ. जगदीशकुमार मर्के	सहाय्यक प्राध्यापक

वनस्पती शास्त्र विभाग

१	डॉ. साहेरा नसरिन	प्राध्यापक	६	डॉ. हरिचंद्र पोहेकर	सहाय्यक प्राध्यापक
२	डॉ. सुरेखा काळकर	सहयोगी प्राध्यापक विभाग प्रमुख	७	डॉ. नागेश येमुल	सहाय्यक प्राध्यापक
३	डॉ. किर्तीमाला गोपाल	सहयोगी प्राध्यापक	८	डॉ. उमा ठाकुर	सहाय्यक प्राध्यापक
४	डॉ. सुषमा बोरकर	सहयोगी प्राध्यापक	९	श्री. श्रीकांत बोरकर	सहाय्यक प्राध्यापक
५	डॉ. प्रशांत जाखी	सहयोगी प्राध्यापक			

सांख्यिकीशास्त्र विभाग

१	डॉ. के. एस. भानू	प्राध्यापक व विभाग प्रमुख
२	डॉ. संध्या धाबे	सहयोगी प्राध्यापक
३	डॉ. गायत्री बेहरे	सहयोगी प्राध्यापक
४	डॉ. अभय खांबोरकर	सहाय्यक प्राध्यापक
५	डॉ. प्रिती सिंह	सहाय्यक प्राध्यापक

गणित विभाग

१	डॉ. गोविंद वाघमारे	सहयोगी प्राध्यापक विभाग प्रमुख
२	डॉ. उदय थूल	सहयोगी प्राध्यापक
३	श्री. प्रवीण सायरे	सहाय्यक प्राध्यापक

शारीरिक शिक्षण विभाग

१	डॉ. माधवी मार्डीकर	महाविद्यालयीन शा.शि. संचालक विभाग प्रमुख
२	डॉ. सुरजसिंह येवतीकर	महाविद्यालयीन शा.शि. संचालक

भाषा विभाग

१	डॉ. सुजाता देव	सहयोगी प्राध्यापक विभाग प्रमुख (अतिरिक्त कार्यभार)
---	----------------	--

पर्यावरणशास्त्र विभाग

१	डॉ. राजेंद्र तिजारे	सहाय्यक प्राध्यापक विभाग प्रमुख (अतिरिक्त कार्यभार)
---	---------------------	---

संगणकशास्त्र विभाग

१	डॉ. अभय के. खांबोरकर	सहाय्यक प्राध्यापक विभाग प्रमुख (अतिरिक्त कार्यभार)
---	----------------------	---

इलेक्ट्रॉनिक्स विभाग

१	श्री. अब्दुल चौधरी	सहाय्यक प्राध्यापक विभाग प्रमुख (अतिरिक्त कार्यभार)
---	--------------------	---

ग्रंथालय विभाग

१	डॉ. रामदास.एस. लिहीतकर	ग्रंथपाल
---	------------------------	----------

प्रभारी प्राध्यापक

१	डॉ. सुषमा बोरकर	मुलांचे वस्तिगृह (अतिरिक्त कार्यभार)
२	श्री. संतोष गिरी	मुलांचे वस्तिगृह (अधिक्षक)

कार्यालयीन कर्मचारी वर्ग		
अ.क्र.	नाव	पदनाम
(१)	(२)	(३)
१	श्री. किरण माने	प्रबंधक
२	श्री. अशोक रणदिवे	कार्यालयीन अधिक्षक - आस्था १ ते ४
३	श्री. संतोष गिरी	वस्तीगृह अधिक्षक
४	श्रीमती सविता कोचे	वरिष्ठ लिपीक - शिष्यवृत्ती/भ.नि.नि.
५	श्री. रमेश उर्के	भांडारपाल
६	श्री. उदयराज तिवारी	कनिष्ठ लिपिक -- वेतन व लेखा
७.	श्री. मुकेश तोडासे	कनिष्ठ लिपिक - विद्यार्थी विभाग

" Good teachers make good Institute
 Good Institute makes good students
 Good students make good citizens &
 Good citizens make good nation"

BEST STUDENT AWARD

Miss. Arohee Wandalkar
M.Sc. Statistics
Rtmnu Best Student Award :2017-18

Mr. Frank Barton
M.Sc. Chemistry
RTMNU BEST STUDENT AWARD :2017-18

Miss. Ashwini Rothe
B.Sc-III
“Best Student Award-2019-20”
of Institute of Science Nagpur

Miss. Janhavi Vyas (B.Sc-III),
Mr. Sanjay Ghormode (B.Sc.-III) &
Miss. Ashwini Rothe (B.Sc-III)
CONTESTANT- BEST STUDENT AWARD 2019-20

Sukhdevji Maharaj Saongi Memorial Scholarship Winner 2019-20

रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठ संघात आंतरविद्यापीठ स्पर्धेसाठी निवड झालेले खेळाडू

Simran Bharne
Softball
Kerala (Calicut University)
B.Sc. III

Sanket kale
Floorball
Rohtak, Haryana
B.Sc. II

Yogesh S. Rathod
Softball,
Kaddapa
B.Sc. III

Suhas Mankar
Tug of War and Floorball
(All India university and
National) Odissa and
Haryana B.Sc. I

Palak Bahal
Woodball Nationals
at
Banglore

Rashmi Katwale
Floorball, MDU university
Rohtak, Haryana)
BSc II

Unnati Chilkewar
All India Inter University
Alvas, Mangalore,
Junior National - Vijayawada

Ritu Patle
Softball
Sangrur (Punjab)
B.Sc. III

Pragati Rewatkar
Power Lifting
Calicut (Kerala)
B.Sc. II

Taitil Yele
Softball
Calicut University (Kerala)
B.Sc. II

Kalyani Gondule
Softball - Calicut(Kerala)
Senior National Korfball
Championship 2019 at
Jammu University

Nalinee s Bajirao
Karate Gold medal
Chennai
B.Sc. II

Prathamesh Damle
Waterpolo LPU
Jalandar, Punjab

Shubhankar Jha
Gold medal in Javeline
Athletics Solapur
M.Sc. II

Ritu Sharma
sepak Takraw
All India Inter University
Bareilly Nationals,Rachi
M.Sc. II

Sakshi Bopche
Flooreball
Rohatak,
Haryana

Sharayu Fartode
Swimming All India
Inter University LPU
Jalandhar, Punjab
Arabian Sea
reverse swimming
Nationals gold
B.Sc. II

Nikhil Borkar
Rugby
Chandigarh University
B.Sc. III

Anuj Admane
Fencing
Jammu University

**Jeevandeep
Kshirsagar**
Fencing ,All India Inter
University
Jammu

Pratiksha pardhi
Fencing
Punjab University
M.Sc. I

Our Institute

Knowledge Resource Center